

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Múzeum-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Feloldó szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG**

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Ahol nem kell a Himnusz.

Budapest, július 9.

(S.) Hol az egyik nem kell, hol a másik. Tavaly a *Gotterhalte*, az idén a magyar *Himnusz*. Tavaly magyar növendékeket csaptak ki a pécsi honvéd-hadapródiskolából az osztrák néphimnusz miatt, most meg néhány horvát gyerkőc kapott utilaput, mert nem akarta énekelni, hogy *Isten áldd meg a magyart!*

Első pillanatra pikáns véletlenség, hogy ugyanabban az intézetben esett meg ez a két eset, de ha jól megnézzük, van ebben több is, más is, mint pikantéria. Könnyű volna bizonyítanunk, ha ezen a nyomon elindulnánk, hogy a két eset között szoros és mély kapcsolat van; hogy a horvát fiúk aligha mertek volna fellázadni a magyar himnusz ellen, ha nem kell vala martírságot szenvedniök a magyar fiuknak az osztrák himnusz miatt. Ahol egy idegen népnek előttünk méltán gyűlölt énekét vasfegyelemmel kényszerítik a mi fiainkra, mi becsülete lehet ott a mi nemzeti dalunknak? Hogyan tanulják meg a horvát kadétkok a mi himnuszunk tiszteletét, mikor arra tanítják őket, hogy a *Gotterhalte* tisztelni való szolozsma, a magyar nemzet érzékenysége, históriai szent fájdalma pedig hitvány semmisség?

Ezen a kérdésen is jó lesz elgondolkozni azoknak, akiknek kezébe van letéve a katonai nevelés inté-

zése. De ezen a kérdésen túl jóval szélesebb perspektívát világít meg a pécsi horvát kadétkok esete.

Azok a horvát fiúk, akiket *magyar királyi* honvédtisztekké nevelnek a pécsi és a többi hadapródiskolában, abból a horvát generációból valók, amely már egészen a nagyhorvát hóbortban és az ebből táplálkozó magyargyűlöletben nevelkedett a kiseddóvíntézetől kezdve a főiskoláig. A közvetlen előttük való nemzedéknek legalább az apái között voltak még jó horvát hazafiak, akik egyuttal jó magyar hazafiak is; akiknek a magyar himnusz nemzeti himnuszuk volt éppen úgy, mint miénkünk, de akik azért nem kevésbé voltak jó horvátok, mint a mostani ripők diákok és pímasz kadétkok apái, sőt talán még inkább, mert helyesen ismerték fel azt az igazságot, hogy Horvátország igazi érdekei csak a magyar államhoz való hű ragaszkodásban, a magyar állameszmeiránt való hódolásban, ennek oltalma alatt valósíthatók meg. Hogy mennyire igazuk volt, annak mindennél ékebben szóló bizonyossága az a fehér lap, amelyre az 1868. évi XXX. törvénycikket írták fel. Az a fehér lap, amely vakító tisztasággal hirdeti a magyar nagylelkűséget s amely horvát testvéreinket azóta tisztára el is vakította.

Hogy mit írtak a fehér lapra *akkor*, azt ma már széles Horvátországban szinte senkisé sem látja tisztán.

És ha súlyos hiba volt a nagylelkűség, amely azt a mindenképpen hiányos, sokban hibás, a magyar állam egységes erejének semmiképpen sem kedvező törvényt a világra szülte: sokkal súlyosabb hibákkal, vétkesebb mulasztásokkal tetézték az azóta volt összes magyar kormányok, horvát bánok és magyar országgyűlések. Mert akármilyen túlzottan engedékeny volt is a magyar törvényhozás, amikor a Horvátországot illető közjogi kérdéseket becikkelyezte, ez a könnyelműen engedékeny törvényhozás is csak *autonómiát* adott Horvátországnak. Ez az autonómia, szent igaz, elég széleskörű, sőt az elégnél szélesebb körű, de mégsem több autonómiánál. Hiszen maga a törvény is, amelynek szövegezése olyan kevéssé óvatos, szükségesnek tartja a 47. §-ában kimondani, hogy mindazokra az ügyekre nézve, amelyek nincsenek a központi kormánynak és a magyar országgyűlésnek fenntartva, Horvát-Szlavon- és Dalmátországot „teljes *önkormányzati jog (autonómia)* illeti“. Tehát csak autonómia, nem államiság. És még ez az autonómia is magában a törvényben, amely *teljesnek* mondja, mind a három ágára nézve erős korlátozások szenved. Ami az *igazságügyet* illeti, a kereskedelmi, váltó- és bányajog-törvényhozás tekintetében, a tengerészeti jog pedig törvénykezés tekintetében is közös ügy. A *beligazgatásban törvényhozás tekintetében közös ügy az*

TÁRCA

Jegyzeteimből.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: **Ábrányi Emil.**

I.

Világtörténeli pont.

Emsben azon a világtörténeli ponton állottam, ahol III. Napoleon követe, *Benedetti*, tolatkodó módon követelte Vilmostól, az öreg porosz királytól, hogy kövesse meg a grande nation-t és adjon garanciát, hogy a Hohenzollern-sarjádék nem kerül az üresedésben levő spanyol trónra.

Ez a világtörténeli pont ott van a Trinkhalle előtt. Keskeny pont, éppen csak annyi, hogy egy öreg király megállhat rajta vastag és súlyos lábaival.

Vilmos király most harmincegy éve éppen ott kedélyeskedett az ivócsarnok takaros leányzóival. Poharában a Kesselbrunneból merített langyos víz szeliden gőzölgött a reggeli napfényben.

S ezen a parányi föld-darabon, az emsi promenádán ezen a kicsike pontján kezdődött a tizenkilencedik század egyik legvéresebb, legnagyobb háborúja, tele kábitó katasztrófákkal, óriás meglepetésekkel.

Ezen a parányi föld-darabon esett ki a ve-

zető hatalom Franciaország kezéből. Ott vált földönfutóvá Európa diktátora, a nagy Napoleon kis öcsese, a proszatás császár. Ott bukott el a Sedannál csufosan bekerített grande armée és ott alakult világhatalommá a fiatal, diadalmas német egység. Ott kovácsolták a „fene fátumok“ arany kalapáccsal Olle Willem széles fejére a császári koronát.

Az emsi fürdő partjai közt végigfutó Lahn-folyóban nincs annyi hullám, — a Kraenchen és Kesselbrunne bő forrásaiban nincs annyi víz, amennyi vér az 1870—71-iki német-francia hadjáratban mind a két részről zuhogva elfolyt.

És erre a kolosszális vöréngésre, erre a világrontó háborúra most csak egy darab kő, egy apró márványlapocska emlékezteti a meditatáló embert az emsi Trinkhalle küszöbén.

Azon a helyen, ahol Vilmos király állott, amikor *Benedetti* megszólította, egy méter széles kölapot illesztettek a földbe. Nincs rajta magasztaló, kérkedő felírás. Szárazon, kurtán csak ezek a dátumok vannak rajta: *1870. július 13.* Ez a néhány számjegy emlékeztet arra, hogy miféle nagy és nagyszerű eseményekkel gazdagodtak Vilmos és Napoleon jóvoltából a világtörténeli lapjai. (No és valami egyéb is: azok a roppant temetők, ahol halomra kaszabolt, rakásra lőtt német és francia katonák százezrei harmincegy év óta közös egyetértésben porladoznak.)

Hol vannak a nagy idők? Hol vannak a fenéges alakok? A dicsőséges korszak elmúlt. Vilmos császár és egész ragyogó kísérete éppen úgy rothad

immár a föld gyomrában, mint azok a nyomorult, névtelen közkatona, akik érte és miatta hullottak el. Új nemzedék hemzseg az emsi promenádán. Divatos kurgastok iszszak a Kesselbrunne gyógyító vizét. És közönséges halandók, tohetős vigécek sáros eszímával, füttyörészve mennek át a márványlapon — : a kőbe vésett világhistórián!

II.

A kis Brutus-szobor.

Bonnban, a Rajna-parton, annak az embernek a szülőházában időztem, aki minden királynál és császárnál nagyobb volt: láttam a padlás-szobát, ahol Beethoven született.

A Fidelio és a Kilencedik szimfónia szerzője nem a saját házában jött világra, mint a jómódu Göthe János hires fia, Wolfgang, a frankfurti patricius-félszékben. Beethovenék szegények voltak. Háromszobás lakást béreltek. És Beethoven Lajos a lakás felső emeletén, silány padlásszobácskában pillantotta meg először a napvilágot.

A németek kegyelete muzeumot csinált ebből a lakásból. Sőt a szomszédházat is hozzácsatolta, hogy a szűk lakás apró szobáinál tágasabb termekben kényelmesen elhelyezhessék a Beethovenre vonatkozó emléktárgyakat.

Egy márká belépődij fejében láttam Beethoven minden arcmását, a himlőhelyes, hü képektől kezdve föl egészen a titán hajzatu, erősen idealizált Beethoven-képekig. Láttam a fiatal Beethoven-t, aki még tudott mosolyogni, — és láttam a komor, siket, meghasonlott Beethoven-t, aki úgy

egyesületi, az utlevélügy, az idegenek fölött való rendőri hatalom, az állampolgárság és a honosítás ügye. A *kultusz-ügyekben* pedig a főpapok kinevezése, az egyházi javadalmak osztogatása nem tartozik a horvát autonómia körébe. Teljes horvát autonómia tehát nincs is. Még ez sincs. Nem hogy államiség volna. Amiből látható, hogy a hatvannyolcadiki törvényhozás az ő gavalléros felbuzdulásában nagyon sokat, a kelleténél többet ajándékozott ugyan a horvátoknak, de *mindent* mégsem adott oda nekik. Ezt már csak az utána következő kormányok végezték el vétkes mulasztásaikkal, és az országgyűlések lanyha ellenőrzésükkel.

Hatvannyolc óta minden megtörtént arra, hogy a horvát autonómiát valahogy valami sérelem ne érje, de semmisen történt a magyar államészmét érhető sérelmek elhárítására. Ekképpen az autonómia mind szélesebbre terjeszkedett, az állameszme mind összefüggősebbé vált. Elannyira, hogy lassanként bekövetkezett az, ami józan észszel abszurdumnak látszik: az államot felfalta az autonómia; a magyar állam eltűnt és támadt a helyén egy horvát állam, amely még a jobbérzést horvát hazafiak szerint is — tanu reá a mostani költségvetési vita — realitásban él egy vele egyenlőrangú állammal: a magyar állammal.

Ebből aztán természetesen következik, hogy a vad horvát sovinizmus, amely államról álmodozik, szilaj gyűlölettel ront neki a magyar államnak, amely útjában áll a horvát állam hóbortjának. És ez a vad sovinizmus három évtized óta komoly akadály nélkül garázdálkodik Horvátországban. A törvénynek laza végrehajtása felszabadította, a zsendárrendszerre épített politikai párturalom pedig martírkoszorúval népszerűsítette. Horvátországban ma a magyar-

faló, vad és tulzó sovinizmus az ur, az igazi unionista szellem, a becsületes magyar-horvát hazafiság pedig csaknem teljesen kiveszett. Félénken meghúzódik a hivatalos pártban, amelyben azonban Plivericsék is jól érzik magukat s amely egy paktáló irányzatot képvisel, elég jót arra, hogy a valóságot eltakarja, de arra is, hogy a magyar állameszme érvényesülésétől egyre messzebb sodorja a horvátországi kormányzatot.

A pécsi eset élesen világít be abba a szellembe, amely Horvátországban áthatotta a népesség minden rétegét; és jó illusztrációképpen szolgál ahhoz a szóváltáshoz, amely gróf *Khuen-Héderváry* és báró *Bánffy Dezso* között volt a horvát-kérdés körül. *Khuen-Héderváry* tisztára nem mosta sem magát, sem elődjait a vétkes mulasztások vádjaitól, azonképpen *Bánffy* sem igazolta sem a maga, sem elődjei, sem utódjai horvát-politikáját. Ellenben jóvátehetnek egyetmást mind a ketten, főképp ha *Tisza István* szegődik hozzájuk harmadikul. Lássák be, hogy ami eddig történt s amiben vezető részük volt egyideig kettejüknek, nem jól történt; igyekezzenek utódjukat felvilágosítani, hogy háromévtizedes elhomályosítás után tiszta világításba kell végre helyezni a magyar állam jogát a horvát autonómiával szemben; hogy elejét kell venni erős kézzel minden újabb elhomályosításnak; hogy bár a jogtiszelet utján — de nem a horvát autonóm jogok *egyoldalú* tisztelete utján — kellő eréllyel kell megfékezni valahára a horvát nagyzás vakmerőségét. És mindkettőjüknek utódja, *Tisza István*, elődjeinek balsikereiből okulván, lássa be, hogy ha erős magyar *nemzeti* politikát akar csinálni, annak egyik legelső feltétele, hogy odalenn tul a Dráván erős magyar *állami* politikát csináljon.

A civillista.

Budapest, július 9.

Az introdukció vajmi nyugtalanító volt. Ideges és izgatott hangok szakították meg az előadó történelmi fejtegetéseit s a balmezőnek az obstrukció idején kipróbált tüzhányói veszedelmesen kezdtek füstölni.

Endrey Gyula így adta ki a jelszót:

— *Gazság az ilyen javaslat!*

A civillistát értette. S *Kammerer Ernő*, aki művészeti témák előadója szokott lenni, szinte ijedten védekezett a robbant közbeszólások ellen. De az talán még sohasem esett meg *Kammerer Ernő*vel, hogy elnöki rendreutasítások védelme alatt kelljen egy tárgyról, mondjuk a civillistáról, történelmi fejtegetéseket előadnia. És *Lengyel Zoltán*, *Gabányi Miklóst*, *Pap Zoltánt*, *Pozsgay Miklóst* is régen utasították rendre azért, hogy *Kammerer Ernőt* zavarják meg előadásában folytonos közbeszólásokkal.

De ami ilyen idegesen és csunyán kezdődött, annál magasabb nívón folytatódott.

A szebbik folytatáshoz szerencsésen adta meg a hangot *Tisza István* miniszterelnök, aki csak azt az egy fenntartást engedte meg magának, hogy amit közjogi szempontból követelni jogunk volt, azt már elértük, de egyébként elvben igazán úgy beszélt a magyar nemzetnek királyával szemben táplált óhajairól, hogy még a legingerlekenyebb szélbaliakat is kielégítette. Egy kicsit talán gruppirozta a szebb argumentumait, mintha ezuttal nem találná fölöslegesnek a hangulatkeltés fegyvereit sem, de hát ennél a kényes és puskaporos témánál illik azt elnézni a miniszterelnöknek.

Ötletes és hangulatos volt *Rákosi Viktor* beszéde is, melylyel a függetlenségi párt álláspontját színezte ki. Csak két incidens zavarta meg: egy zajosabb és egy derűsebb.

Mikor arról kezdett beszélni, hogy a király emlékezetes *Rákóczi-kéziratát* hogyan fogták fel sokhelyütt, azt mondta:

— *Közönséges gondolkodásra vall Rákóczi hamvait üzleti szempontból kihasználni!*

néz a világba, mint egy beteg oroszán. Láttam a masszív botját, a pápaszemét, a kopott karos-székét és a rézből készült, trombita-formájú, idomtalan hallócsöveket. (Belső muzsikájához, amit a lelkével hallott, nem kellett ilyen felfogó-készülék.) Láttam a keresztlevelet és a temetésére szóló meghívást. Láttam a Holdvilágszonátá kéziratát és a saját, hatalmas kezével irt leveleket, pompás, érteyes betűivel. Gyönyörködtem a bécsi cseh kopistához intézett filippikájában, akit a következő mennydörgés szavakkal szólít meg: *Sie äusser, eingebüdelter, eselhafter Kerl!* — Láttam a birtokában volt különböző hangszereket és játszóttam egy-két taktust a zongoráján. Ah, jobban a Beethoven lelke sem lehetett lehangozva élete legkésőbb perceiben! . . .

Értékes, drága emléktárgyak. De valamennyi közt mégis legérdekesebb, legjellemzőbb egy arasznyi márvány-mellszobor: a *Brutus* mellszobra.

Írószatán nem állott soha más, csak ez a kemény római republikánus, aki ledöfte Cézárt, hogy megmentse a köztársaságot. (Pedig akkor már nem volt érdemes megmenteni!)

Ezt a szobrot nézte, amikor *Fidelio*játában a rabok karénekét, a szabadság legszebb himnuszát, megkomponálta. Nagy és független lelke nem érintkezett az emberekkel, — csak ezzel a márványszoborral maradt hű és állandó barátságban. Nem kívánt részt az udvarok kegyéből, megvetette a rangot és a rendjelt, elfordult Bonapartétól, amikor császárrá koronáztatta magát, komoran kitért a hatalmasok útjából ami-

kor közeledni látta őket. Republikánus akart maradni és az maradt koporsója zártáig.

A Göthe-Haus ereklyéi közt mennyi rendel, mennyi szalagos játék, mennyi esecsbecsége a közönséges, otromba emberi hiúságnak! A weimári kolosszus, az ivadalmi *Olimp Jupiter*e csodálatosan le tudta magát törpíteni tizedrangú fejedelmek előszobáiban. Gyermekesen örült, ha egy-egy hülye fenséges ur csillagot tüzött titkos tanácsosi inas-kabátjára.

Beethoven melle mindvégig üres maradt. Más csillagja nem volt, csak az az egy, amit a költői alkotás büszke és halhatatlan génusza tüzött a homlokára, amikor a bonni padlás-szobában világra jött. Más disze és ékesége nem volt a saját tündöklő lelkénél. Kincseiből egyéb nem maradt ránk, csak ez a kis *Brutus*-szobor.

De ha én gazdag ember volnék: kincseket ajánlanék föl, hogy ezt a Beethoven-relikviát írószatalom számára megszerezsem.

III.

Enfin seu.

Kivételek mindenütt vannak. Rangegyenlően házasság legmagasabb uraságok közt is lehet boldogság. Azok is szerethetik egymást őszintén s talán nagyon, akik biboros ágyban születtek. Megtörténhetik, hogy a hívős staateron édes szerelemmel párosul. Megtörténhetik, hogy trónon ülő házasságok a hatalom koronája mellett a boldogság rózsakoszorújával is föl vannak ékesítve.

A szuverén-házasságok legnagyobb része

mindamellét mégse más, mint két egyenlő címernek, két egyenlő gögnek, két egyenlő unalmaságnak, két egyenlő érdeknek, két egyenlő okosságának vagy két egyenlő ostobaságnak a párosítása.

A boldogság egészen mellékes. Nem a boldogság a fő, hanem az uralkodás, a folytonos uralkodás és az ehhez való szabályszerű örökösök korrekt tenyésztése. Szerellemmel, ha lehet. Szerelem nélkül, ha kell.

Éppen ezért te szegény és boldog proletár, aki akkor hágsz üdvösséged betedik egébe, amikor bizalmas öllekezésben egyedül maradsz a menyasszonyoddal házasságod első éjjelén: ne irigykedjél a porfirigenituszokra! Ne rágjón tésd a bős harag, ha olvasod az újságok hasábo referáidait a rangegyenlő, a spjaly etikett szerint kötött házasságok mesébe illő tündöklésről.

A grand levée-k, a fényes fogadtatások, az országra szóló lakomák, a milliókba kerülő hintók és vasuti kupék, az ujjongó hódolatok és istentételek —: mind gyönyörű dolgok magukban véve és óriás magasságba emelik a porfirigenitust a közönséges polgárembernek fölé. De a világ minden pompája betöltheti-e szívük tátongó ürességét? A világ minden gyertyája fölmelegítheti-e szegény, didergő lelküket abban a fagyos légkörben, ahol a szerelem se más kimért udvari ceremóniánál!

Míg oda vannak láncolva koronás székeikhez, míg közszemlére vannak kitéve diadémos homlokukkal, míg udvari lébátták és alkellő dip-

Tisza István e szavakra erős felindulással csapott asztalára:

— *Ez rágalom!*

Roppant lárna támadt. Az elnök szakadatlan csöngéssel próbálta a szenvedélyes kifakadásokat elfojtani. Rákosi Viktor szerencsére feltalálta magát és meglepő nyugalommal jegyezte meg:

— Ön engem félreértett, miniszterelnök ur! *Én nemcsak a magam, de az ön nevében is tiltakoztam* éppen az ellen, hogy a fejedelmi aktust így ítélhessék meg.

— Bocsanat, akkor egyetértünk! — szólt engesztelődvé Tisza.

— És — folytatta Rákosi — éppen azt akarom hangsúlyozni, hogy a királyi levél és a civillista két külön dolog s ha lelkesedünk is a fejedelmi sziv elhatározásán, a természet törvényei alól még se vonhatjuk ki magunkat, mert azt, ami nincs, a magyar udvartartást, a királyi kézirat fátyalfényénél se tudjuk meglátni.

A derűsebb epizód a beszéd végén volt. Rákosi Viktor egy szép tiráda után tapsok között ült le és *elfelejtette a párt határozati javaslatát benyújtani*, az elnöklő Feilitzsch pedig mindjárt felfüggesztette az ülést.

Felkiáltottak hozzá:

— Elnök ur, Rákosi még határozati javaslatot akar benyújtani!

Feilitzsch már indulóban volt és nem tudta mindjárt, mit csináljon. Az igazsághoz képest nem szabad eltagadni, hogy a tévedés Rákosié volt és az elnök de facto már szünetet adott. Végre is, általános derűtség közben, úgy őrizte meg a formákat, hogy az alig felfüggesztett ülést egy percre újból megnyitotta s mihelyt Rákosi Viktor betérjesztette határozati javaslatát, nyomban újra felfüggesztette.

A szünet után gróf Apponyi Albert szólalt fel és szebb, emelkedettebb, rajongóbb beszédet még talán sohasem mondott, mint ma. Csodálatosan szép keretbe illesztette a magyar koronát. Ez a legrégebb európai korona és remeke a magyar nemzet alkotmányozó géniuszának, mert benne van a

lomaták szentjánosbogár-hada röpköd körülötök addig uralkodnak magukon. (Hiszen azért uralkodnak!) Addig mosolygva játszzák el a királyi hatalom szomorú komédiáját.

De amikor jön az *enfin seul* mámoros pillanata! Amikor végre ketten maradnak! Amikor a betanult isteni fenséget, mint egy velőtlen, üres álarcot, el kellene dobniok maguktól és természetes kacajjal, édes vágyakozással egymás karjaiba kellene röplüniek! Mi történik akkor?

Ah, akkor a porfirogenituszokból kitör az antipathia vagy az uralkodás! Akkor a biborban született legmagasabb uraságok a szentély küszöbén olyan hidegen válnak el, mint két kereskedelmi utazó a hotel folyosóján, akik lenn az étteremben csak az imént ismerkedtek meg egymással.

S amikor mindegyik a maga termébe vonult, amikor egyedül vannak csodaszépen kárpitozott hálósobájukban és már a komornák, a komornyikok leselkedő szeme is álomra csukódott: ők álmatlanul bámulnak az éjszaka fekete szemébe.

A völegény káromkodva fakad ki a családi törvény szarnoksága ellen. A menyasszony szeméből omlik a megáradt, titkos könny, mint éjféli felhőszakadás.

nemzet szabadságának gondolata és éppen azért túlélt az összes koronákat, de túlélt a nemzet és a király legveszedelmesebb surlódásainak korszakát is. S az ilyen koronának a fiatalabb osztrák korona mellett még csak egyetlen megtiszteltetés se járjon ki? Lehetetlen. Ez a korona más sorsot érdemel. Apponyi gyönyörűen fejtette ki, hogy az udvartartásra nem a királynak, hanem a nemzet presztízisének van szüksége. Ez a nemzeti önállóság megnyilatkozásának kérdése. De éppen azért magyarnak kell az udvartartásnak lennie s a ratio legis szerint külön udvartartásra gondoltak a kiegyezés megalkotói is. Hogy miért nemcsinálták meg? Mert a legtökéletesebbek hagyatékában is akad az aktívum mellett passzívum. De micsoda szédületes politikai aberráció az, hogy az epigonok a tökéletes férfiak hagyatékából éppen a passzívumot avatják szentséggé?

— Gyönyörű! — hangzott mindenfelől — s szinte elragadtatással kísérték a színes, a meleg, a rajongó fejtegetéseket. Volt egy szava Apponyinak a miniszterelnök beszédére is, melyet egyébként sok elismeréssel honorált. Ő úgy értette Tisza szavait, hogy a miniszterelnök a társadalmi és kivált a közélet olyan kialakulását óhajtja, mely vonzóerőt gyakorolhasson a királyra és a királyi ház tagjaira. Ez olyan tan, melyet vissza kell utasítani. A királynak a nemzetvel való érintkezése nem kegy, melyet jó magaviselettel kell kiérdemelni.

— Ugy van! — hangzott balról.

— És aztán, folytatta Apponyi, talán az osztrák közélet olyan, hogy inkább gyakorol vonzóerőt a királyra és a királyi házra, mint a magyar közélet? Ki meri azt mondani? A magyar közélet is mutat zavarokat, de ez a mi magyar nyíltságunk, ha ebben a pillanatban talán kényelmetlen is, a dinasztának hasznos, jövőjét biztosító, üdvös nyíltság.

Az elragadtatás tüntető megnyilatkozásai közben fejezte be Apponyi beszédét s határozati javaslatot nyújtott be, hogy a képviselőház vegye le a napirendről a civillista-javaslatot, ellenben intézzen feliratot a koronához a külön magyar udvartartás megvalósítása érdekében.

Tisza István csak röviden válaszolt Apponyinak. Felolvasta beszédéből az inkriminált passzust és konstata, hogy ő nem egy meghunyászkodó magyar közéletben látta az udvar közeledésének előfeltételét, sőt határozottan megmondotta, hogy olyan közéletre gondol, mely *tisztelet parancsol és ezért vonz*. Ami pedig azt illeti, hogy szentséggé akarná avatni a kiegyezés megalkotóinak hagyatékában talált passzívumot, éppen mai felszólalásával is frapáns bizonyítékát adta az ellenkezőnek. Hiszen éppen ma mondta, hogy noha a kiegyezés nem mondta ki a külön magyar udvartartást, a nemzetnek joga is van, oka is van arra törekedni, azt előkészíteni.

Apponyi Albert lojálisan elismerte, hogy rosszul hallotta a miniszterelnök szavait. És nagyon finoman expiálta a félreértésből eredt kritikát.

Ez a szép és emelkedett mérközés a vita első napját valóságos parlamenti ünneppé avatta, melynek hangulatához talán nem is illett, hogy az ülések meghosszabbbi-

tására vonatkozó indítvány megszavazása csak a régi játékok megismétlése — határozatképesség megállapítása, ülés-felfüggesztés, félórás szünet, házszabályvita és kölcsönös elnézés — után történhetett meg. De érdekes, hogy a nem kétségtelenül határozatképes Háznak határozatképesül való elfogadását nemcsak a jobboldali békeszerzők ajánlották a folyosón, hanem a csitítók között volt az üdüléséből megérkezett — Rakovszky István is. Rakovszky mint békegalamb: ez csak egy tengeri fürdőzés után és csak a civillista-javaslatnál képzelhető el . . .

A képviselőház ülése július 9-én.

— Kezdeté délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor. —

Elnök: Báró Feilitzsch Artur.

A kormány részéről jelen vannak: Gróf Tisza István, Lukács László, Cseh Ervin.

Elnök: Megnyitja az ülést és az irományok előterjesztése során bemutatja a magyar diplomáciai levelezést sűrűtő és március 15-ének nemzeti ünneppé leendő nyilvánítását kérő feliratokat. (Élénk éljenzés a szélsőbaloldalon.)

Horánszky Lajos előadó benyújtja a zárószámadási bizottság jelentését.

A jegyző felolvassa az interpellációs könyvet, amelyben három interpelláció van bejegyezve.

Lengyel Zoltán a házszabályokhoz kér szót. Szerinte a mai napirend nincs úgy megállapítva, ahogy tegnap elhatározták, a költségvetés tárgyalását fel kell függeszteni addig, míg a civillistát tárgyalják. Ezt mondta tegnap a miniszterelnök is. A tegnapi határozat az volt, hogy ma előbb a civillista felemelése következik, aztán jönnek a kisebb tárcaák. Panaszodik, hogy a kinyomatott irományokat a képviselők nem kapják meg idejében.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Ez szörzalhasogatás, mert a tegnapi határozat teljesen világos. Mindig az volt a gyakorlat, hogy a költségvetéssel kapcsolatosan tárgyalják a vele összefüggő javaslatokat. (Helyeslés jobbról.) A kisebb tárcaák tárgyalását még el sem kezdték, hogyan lehessen hát azt felfüggeszteni?

Ugron Gábor szerint nem úgy áll az eset, ahogy a miniszterelnök mondja. Amíg a civillista tárgyalását a törvényhozás mindkét háza le nem tárgyalta és nem szentesítette a király, addig az udvartartás költségeit sem lehet tárgyalni. Indítványozza, hogy az udvartartás költségeit hagyják függőben s a civillista felemeléséről szóló javaslat végleges letárgyalása után mindjárt a kisebb tárcaákat vegyék elő. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök a precedensekre utal. Igen sok esetet tud, hogy valamely költségvetési tétellel kapcsolatos törvény letárgyalása után közvetlenül az illető költségvetési tétel felett szavazott a Ház.

Ugron Gábor: Rosszul tette!

Gróf Tisza István miniszterelnök: Ez helytelen felfogás, mert a költségvetés után következik az appropriáció tárgyalása s ha a főrendiház módosít valamely tételt, ez pótolható az appropriáció során is. (Helyeslés jobbról.) Nincs semmi ok a tegnapi határozat megbolygatására.

Rátkay László: A miniszterelnöknek nincs igaza. A hiba ott van, hogy magába a költségvetésbe már a felemelt tételt állították be, holott csak a régi, törvény által megállapított összeget lett volna szabad felvenni a költségvetésbe. Magyarázza meg a miniszterelnök, mit érők legyenek azok, akik elfogadják a régi tételt, de nem szavazák meg a felemelést.

Gróf Tisza István miniszterelnök: A dolog nagyon egyszerű: indítványozni fogják, hogy ne a felemelt, hanem a régi tételt szavazza meg a ház.

Rátkay László: Nem tartoznak indítványozni!

Gróf Tisza István miniszterelnök: Persze, hogy nem, de indítványozhatják.

Lengyel Zoltán újból a házszabályok alapján magyarázza, hogy a kisebb tárcaák tárgyalását nem lehet megkezdeni, mert az első tétel az udvartartás. A kérdés világos, tehát kár az ország idejét pocsékolni az elmagyarázással. (Nagy zaj a jobboldalon.)

Elnök: A napirend megállapítása teljesen a Ház tegnapi határozata szerint történt. Ami az irományok kiosztását illeti, megjegyzi, hogy minden nyomtatványt postán küldenek meg a képviselőknek.

Lengyel Zoltán felelheti, hogy nem kapha-

PFANHAUSER-féle
Perfect-separatorok.
Perfect tejgazdasági
Berendezések és eszközök.

PFANHAUSER ANTAL
BUDAPEST, V. ker., Báthory-utca 9. szám.

tott az irodában a kisebb tárcák költségvetéséről, mert csak egy példány volt.

Ugron Gábor: A Ház tegnapi határozata nem szenved változtatást, ha kimondjuk, hogy a civilista letárgyalása után a kisebb tárcák következnek s nem az udvartartás tétele, amely amugy sem tartozhatik valamely tárcá körébe. (Helyeslés a baloldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök ragaszkodik ahhoz, hogy az elnök határozata tegnap egészen precíz volt tehát felesleges minden akadékoskodás. (Helyeslés a jobbról.)

Elnök: Következik

a kisebb tárcák

költségvetésének tárgyalása, még pedig az első tétel: *A királyi udvartartás költségei . . . 11,300,000 korona.* A Ház határozatához képest itt a költségvetés tárgyalását felfüggesztik és tárgyalják a miniszterelnök törvényjavaslatát, a királyi udvartartás költségeinek felemeléséről. (Felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon: *Megkezdjük és felfüggesztjük!*)

Lengyel Zoltán: Miért volt ez a komédia! (Nagy zaj.)

(A civilista.)

Kammerer Ernő előadó: Az udvartartás költségeinek magasságát az eddigi gyakorlat szerint tíz évről tíz évre állapította meg a törvényhozás és így előáll időközönként szükség annak, hogy ezzel a kérdéssel az évenként ismétlődő budget tárgyaláson kívül külön és önállóan is foglalkozzunk. De bármennyiszor kerüljön a kérdés a törvényhozás elé, azért az mitsen veszt kényes és delikát természetéből, amelyet a kérdésnek nagy történeti előzményei és személyi vonatkozások okoznak. A civilista magasságát 4,650,000 forintban, vagyis 9,300,000 koronában 32 év előtt az 1872. III. törvények állapította meg.

Endrey Gyula: Az sajtóhíba!

Kammerer Ernő előadó: Azóta ez a tétel nem változott!

Gabányi Miklós: Akkor gazdag volt az ország! Akkor nem adtunk 450 milliót bronzgyúkra! (Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.)

Kammerer Ernő előadó: Ez a javaslat ezt az összeget 2 millió koronával emeli és újabb 10 évi tartamra 11,300,000 koronával irányítja elő.

A felemelés oka az a feltűnő változás, amelyet a pénz vásárlási ereje 1872. óta szenvedett. Ez okozta azt a számtalan fizetésrendezést, amely egy a közzolgálat, mint a magánszolgálat egész mezején 32 év alatt előfordult és ma már nincs az országnak olyan hivatala, amelyben ugyanolyan volna a fizetés, mint volt 32 év előtt. Természetes, hogy az udvari alkalmazottak fizetését is emelni kellett. Ezek a körülmények szólnak a civilista felemelés mellett, de megokolja a magyar királyi palota fényűző építése, amelynek szépsége Nagy Lajos és Mátyás királyok korszakára emlékeztet.

Gabányi Miklós: Bagolyvár! Üres!

Kammerer Ernő előadó: Emlékeztet, milyen nagy volt az öröm országpszerte, mikor 1749-ben restaurálták a királyi palotát.

Olay Lajos: Ma nincs magyar ember az egész udvarban! (Egy hang balról: *Smólen Tóni!*)

Kammerer Ernő előadó: A királyi várpalota, noha a magyar szent korona tulajdona, a civilistából épül.

Lengyel Zoltán: A jeruzsálemi királyság olcsóbb!

Kammerer Ernő előadó szembeszáll azal a váddal, hogy magyar vonás sincs az udvartartásban. Emlékeztet a magyar gárdára, amelyet még Mária Terézia alapított s amelynek köréből olyan hatalmas magyar nemzeti mozgalom indult ki. Elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Ezt a törvényjavaslatot még az előbbi kormány nyújtotta be, a mostani kormány fenntartotta, mert azt szükségesnek tartotta és tartja. Kérni fogja később, hogy módosítsák a terminust, amennyiben a mult kormány 1902. január 1-étől kontemplálta a civilista emelését, ő ellenben azt kéri, hogy e javaslat határideje 1903. január 1-től kezdődjék. A javaslatához csak rövid megokolást csatolt, azt egészíti ki most és el fogja osztítani az olyan téves hitet, mintha a civilista felemelése akár a király, akár az uralkodóhoz többi tagjainak fényűző passziói miatt volna szükséges. 1872. óta az uralkodóhoz tagjainak apanázsa változatlan maradt, ő felségeinek háztartási kiadásai apadtak; majdnem hihetetlen, de ugy van, pedig 1870-hez viszonyítva emelkedtek az igények minden téren, csak ő felsége szigorúan

egyszerű életmódja és a fényűzési hajlam elitélése magyarázza ezt a körülményt.

Olay Lajos: Legyen az uralkodó magyar, akkor szívesen adjuk! A németnek semmit!

Gabányi Miklós: Egy főherceg sem érdemel apanázst, kivéve József főherceget és József Ágost főherceget! (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Az állami és közpénzügyi tisztviselők fizetését azóta sokszor emelte az állam, a királyi udvartartás hivatalnokainak felemelt fizetését azonban ő felsége a rendelkezésére álló tökegvagyonból fedezte.

Olay Lajos: Hát hol a magyar udvartartás?

Gróf Tisza István miniszterelnök: A másik ok a civilista felemelésére a várpalota építése és a székesfőváros kidomborítása.

Olay Lajos: Nem tartózkodik itt! (Ugy van! balfelől.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Azért épül oly nagy stílusban a királyi palota, hogy befogadhasza a királyi család valamennyi tagját. Ehhez járul, hogy ő felsége ugyanolyan mértékben járul a magyar királyi Opera és a Nemzeti Színház fenntartásához, mint Bécsben az udvari színházakhoz. Már Széll Kálmán bejelentette, hogy fel fog állítani a magyar darabant testőrség és így a testőrségi intézményben is meglesz a teljes paritás. (Zaj a szélsőbaloldalon.)

A 2 milliónyi emelésből tisztán a magyar főváros céljaira fog fordítani 40%, vagyis 800,000 korona, a többi pedig a krónikus deficit eltüntetésére fog szolgálni, amint hogy az osztrák részről történt felemelés is erre való. Így, objektíve vizsgálva a kérdést, nem hiszi, hogy akadjon valaki, aki nem szavazza meg a felemelést.

Nessi Pál: Hol a magyar udvartartás?

Gróf Tisza István miniszterelnök: Ne tartsa vissza az ellenzék a megszavazástól, hogy a magyar udvartartás nincs úgy megvalósítva, ahogy az ellenzék kívánja!

Nessi Pál: Önök nem kívánják!

Gajári Géza: De nem úgy! (Zajos derültség a baloldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Elismeri, hogy egy *közgazdasági, mint politikai és magyar nemzeti, magyar nemzeti dinasztikus szempontokból is nagyon erős és nagyon hatalmas érveket lehet felhozni a külön magyar udvartartás mellett.* Elismeri, hogy igen nagy hátrányokkal van egybekötve közgazdaságilag, hogy e jelentékeny összegnek is *tulnyomó nagyobb része nem Magyarországon költetik el.*

Olay Lajos: Van magyar nemzeti dinasztia?

Gróf Tisza István miniszterelnök: Elismeri, hogy jól esnek minden magyar embernek, ha a királyt magyar udvartartástól körveze ünneplhetnek egész éven át Budapesten. (Általános helyeslés.) De ezt nem lehet felállítani olyan közjogi követelmény gyanánt, mint amelynek megtagadása sérelem volna. A fontos szempont az, hogy a magyar nemzeti társadalom és az uralkodóház közt meglegyen a kapcsolat; az mellesleg, hogy a szolgazsemélyzet milyen; a fő, hogy Budapest a király székvárosa, otthona legyen, hogy ne mint vendég jelenjék meg itt, hanem hazajöjjön körünkre. (Helyeslés.)

Nessi Pál: Tessék megcsinálni!

Gróf Tisza István miniszterelnök: Ezért fontos a várpalota kitépése s csak akkor lesz lehetséges, hogy az uralkodóház valamennyi tagja itt tartózkodik. Ezt nem lehet paragrafusokban kimondani; az idő majd meghehozza. De ha mi is rajta vagyunk, akkor igyekszünk a magyar társadalmi életnek és a magyar közéletnek kialakítása által vonzóerőt gyakorolni, rokonszenvet ébreszteni. (Helyeslés a jobboldalon. Zaj balfelől.) Elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot.

Rákosi Viktor szerint nagyon nehéz a civilista felemelést megokolni, azért sietett a miniszterelnök az előadó támogatására. Nincs magyar udvartartás, arra, a mi nincs, nem szavazunk meg egy fityinget sem. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.) Valamennyi fizetésfelemelési javaslat közül, amelyeket eddig tárgyalt a törvényhozás, ez a civilista-emelés a legkiválóbb és a legkevésbé sürgős. A civilista kapcsán szél Rákóczi halmvainak hazaszállításáról.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Semmi kapcsolat nincs köztük!

Rákosi Viktor: Díeső elhatározás hazahozni azokat a szent hamvakat, de szégyen, hogy az emléket megbélyegző törvény még létezik és közönséges gondolkodásra vall ezt a dolgot üzletileg fogni fel. (Nagy zaj a jobboldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Rágalom! Nem igaz!

Rákosi Viktor: Félreértették szavait. Ő is lehetetlennek tartja a kapcsolatot.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Bocsnatot, akkor egyetértünk!

Rákosi Viktor: Visszaautasítja ezt a feltevést. A nemzet verejtékes pénzét adja az uralkodónak, de a dinasztiaét ez nem emlékezteti kötelességeire. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Magyarország teljesítette minden kötelességét, de a 67 óta volt kormányok elmulasztották hazafias kötelességük teljesítését, mert a koronás király maga elárulta, hogy neki a nemzeti követelésekről sejtelve sem volt. Az ország nincs abban a helyzetben, hogy inproductív kiadásait emelje, a dinasztia nem szolgált rá a civilista felemelésére, de a dinasztia nem is szorult rá. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) A magyar királyt osztrák udvari méltóságok környezik, az udvari szertartások idegenek, ilyen udvartartásra nem szavaz meg költségeket és határozati javaslatot nyújt be, hogy a Ház utasítsa vissza a javaslatot. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Szünetet rendel el.

(Szünet után.)

Gróf Apponyi Albert: A kérdést tisztá világitásba akarja helyezni. A miniszterelnöknek azt a felvilágosítást, hogy a civilista felemelés nem a főhercegek apanázásának növelésére való, tudomásul veszi; mikor a miniszterelnök azt mondta, hogy az udvartartás költségeinek felemelése tényleg az udvartartás céljaira való és nem ő felsége személyes kiadásainak fedezésére teszi szükségessé azt: nyitott ajtó tört be, mert köztudomású a koronás király puritán életmódja. Ebbe a kérdésbe tehát a fejedelem személye nem vonható a vitába, csak azt kell és szabad vizsgálni, hogy szükség van-e erre a felemelésre az államfő személyében az állam presztizsének emelése céljából. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Az udvartartás költségeinek emelése ellen nem foglal el feltétlenül rideg, elutasító álláspontot. Helyesen mutatott rá Rákosi, hogy a magyar király és az osztrák császár civilistája az államfők udvartartási költségeinél, kivéve az orosz cárt, a legnagyobb és hogy a mi pénzügyi viszonyaink ezt aránylag kevésbé engedik meg, mint bármely másik országban. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Az 1867. XII. t.-cikk csak az udvartartás költségeinek megállapításáról szól s kimondja, hogy a magyar udvartartás költségeit a magyar törvényhozás külön szavazza meg; azt a magyar királyi méltóság fényfel hozta összekötésbe a törvény 7. szakasza, tehát nem lehetett más célja, mint az önálló magyar udvartartás. (Ugy van! a baloldalon.) Ha az udvartartás nem más, mint az államfő megjelenésének fénye, amelyben az állam presztizse tükröződik vissza, akkor kifejezésre kell jutnia a magyar királyi méltóság önállóságának. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Amely udvartartás nem ezt jelenti, amely nem hat a magyar nemzet szívére, szemétre s nem sugározza vissza az osztrák császártól különböző magyar királyi különálló közjogi egyéniséget, az az udvartartás céltalan s nem érdemli meg a ráfordított költségeket. (Zajos helyeslés balfelől.)

Minden jognak, így a felséggjognak is forrása a nemzet. Ez nem vivimány, ez közjogunk egy sarkalatos tétele. Meri-e mondani valaki a Reichsrathban a történeti igazság megsértése nélkül ugyanazt az osztrák császár közjogi egyéniségéről? Tehát a két közjogi egyéniség különálló. (Zajos helyeslés és tetszés a baloldalon.) A magyar királyság méltóságának ez a leggyönyörűbb vonása; a királyi hatalom illetlen konstrukciójában megnyilvánul a nagy eszme: a magyar nemzet önállósága és szabadsága. A mai osztrák császári korona nem volt még akkor, amikor a magyar nemzet alkotmányozó génusza megkonstruálta a magyar királyi korona ősrégi fényét, hatalmát. Egyetlenegy nemzet fejedelmi koronájának egyénisége sem domborodik ki ilyen fényben. (Élénk helyeslés balfelől.) Nagy történelmi fényfel és igénynyel lép fel a magyar ősi korona az osztrák császárral szemben és mégsem akarunk egyebet, csak azt, hogy a magyar királyi méltóság éppolyan módon jusson kifejezésre, mint az osztrák császár, de e helyett látjuk azt, hogy akár Bécsben, akár Budapesten jelenik meg a koronás fejedelem, környezetében, udvartartásában csak az osztrák császár jut kifejezésre és mi fikciókkal tesszük magunkat neveltségessé. (Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Vegyük politikai szempontból a kérdést. Nyilvánvaló, hogy nagy nehézségek nélkül nem várható a nagy változás. Azok, akik vivimányokkal dicsekszenek, mindig az összeütöközésnek, a nemzet akaratát erőteljes megnyilvánulásának köszönhetik az eredményeket. Konfliktusokról nem lehet itt szó. Adjon hát a fejedelem, hogy nem sikerült beolvasszani Magyarországot a birodalomba, mert akkor ugy szét-



Fényképezési mükedvelőknek
Kittűnő fényképezési szalon- és utazó apparátusok új, felülmúlhatlan pillanatí kézi-apparátusok
MOLL A. cs. és kir. udv. szállitonál, **BÉCS, Tuchlauben 9. sz.**
Kivánatra nagy képes árjegyzék. Ezen üzletág alapított 1854-ben.



zülött volna hazánk, mint a hogy szétmállik most Ausztria és akkor a dinasztia nem támaszkodhatnék olyan hatalmas oszlopra, amilyen fenntartó ereje a Habsburg-ház hatalmának a magyar nemzet. (Élénk tetszés a baloldalon.) A korábbiak nem teljesítették azt a feladatukat, hogy felvilágosították volna a királyt, hogy fejedelmi házában érdekei és a magyar nemzet érdekei azonosak, hogy valamennyi koronája közül a legfényesebb az ősi magyar korona. Elismeréssel fogadja a miniszterelnök mai nyilatkozatát, amely nem zárkózik el a fejlődés szükségéig elől, de a módosítással, amelyet a kormány követni akar, nem ért egyet. A magyar nemzet mindig lelkes szívet fogadta a koronás királyt; ha pedig a magyar székesfővárosban nem találta meg az udvar azt a fényt, amelyhez hozzá volt szokva más fővárosokban, annak oka volt a paritás teljes hiánya, az a körülmény, hogy a nemzet eddigelő az udvartartásra költött milliókért nemcsak erkölcsi ellenszolgáltatást nem kapott, de azok a milliók az osztrák császárváros kiépülésére, fényének, gazdagságának emelésére fordították. Ha lesz magyar udvartartás, akkor Budapest nemcsak névszerűen lesz székesfőváros. (Zajos helyeslés és tetszés a baloldalon.) Nincs magyar párt, nincs frakció, még az sem, amelyre a miniszterelnök célzott, nincs olyan párt, amely a magyar alkotmány ellen irányuló eszméket, a magyar trónörökös megtagadását írta volna zászlójára. El lehet-e ugyanazt mondani Ausztriáról? (Élénk helyeslés balfelől.) Hivatkozik II. Lipót törvényére, amelyben hangoztatta, hogy meg kell ismerkednie a magyar nemzettel. A dolgoknak az a rendje, hogy az 1791-iki törvény alapján az uralkodónak ugyanannyi időt kell töltenie Magyarországon, mint Ausztriában. A légkörnek átalakító hatása változhatatlan természeti törvény, amely a trónörökösre rendkívül fontos. Ne csodálkozzunk, ha a nemzetiségi törekvéseket leküzdendő veszedelemnek tartják a korona árnyékában, a bírodalmi eszmétől szaturált légkörben. (Élénk helyeslés balfelől.) Lehet, hogy aki ezt az állapotot meg akarja változtatni, még a felség személyében sem kedves dologra vállalkozik, de állítja, hogy hazafias kötelességet teljesít a nemzet és a koronás király érdekében egyaránt. (Tetszés, éljenzés és taps a baloldalon.) Polemizál az előadóval a magyar testőrség alapításának kérdéséről s annak céljáról. A magyar gárda csak különlegesség az osztrák udvarban. A *Pesti Napló* 1889-iki előzetési felhívását a miniszterelnök közjogi forrásnak tekinti; nos hát abban a nemzeti párt azt a programot hirdette, hogy a magyar királyt magyar földön csak magyar méltóságok, magyar udvartartás vehetik körül. Ennél most nem mer többet, mert a miniszterelnök még ráolvassa azt az előzetési felhívást és kísütné róla, hogy ő fogalmazta. (Zajos derűtség a baloldalon.) Gróf Andrássy Gyula idejében még lehetett remélni a magyar udvartartást, most azonban visszacsúszott. A nagy államférfiak passzívumán kínai formalizmussal csúsz a kormány, de az aktívumok változásától visszaretten. (Zajos helyeslés a baloldalon.) Midőn az udvartartás költségeinek felemelését kéri tőlünk s nem változtatják meg a meglévő állapotokat, ha megszavazzuk a kért összeget, akkor azaz azt bizonyítanók, hogy meg vagyunk elégedve az osztrák udvartartással; ez nem volna igazmondás a koronás királlyal szemben, tehát indítványozza, hogy a Ház vegye le napirendről ezt a törvényjavaslatot s intézzen feliratot a koronához, világossá tegye a fejedelmet a nemzet vágyairól és jogairól; (Élénk helyeslés, tetszés és taps a bal- és szélsőbaloldalon.) a felirat megszerkesztésére pedig válasznak tizenkéttagú bizottságot.

Gróf Tisza István miniszterelnök csak néhány helyreigazításra szorítkozik. Apponyi kifogásolta azt, amit ő a magyar társadalom átalakító hatásáról, a magyar közélet vonzó erejéről mondott. Felolvassa ezt a nyilatkozatát, amelyet Apponyi félreértett. Nem a főrangú világot értette, hanem a magyar társadalomra célzott. Ami pedig ismét azt az önleltérési leleplezést illeti, amelyet Apponyi, híveinek nagy derűtsége közben felolvasott a kérdés előzetési felhívásból, arra újból azt mondja, hogy Apponyi nem mindig ugyanazt vallotta. Tegnapi sem azt kifogásolta Apponyi beszédében, mintha tovább nem ment volna soha; nem azt olvasta ki a tegnapi programidőzetből, hogy Apponyi nem ment el odáig, ameddig mondta, de rámutatott arra, hogy a múltban nem mindig vallotta ugyanazt az álláspontot. (Helyeslés jobbfelől.) Ismétli s hivatkozik azokra a nagy államférfiakra, akiket Apponyi is megszólaltatott, hogy a mai állapot nem áll ellentétben az 1867. XII. t.-cikkkel. (Helyeslés a jobboldalon.)

Gróf Apponyi Albert: Személyes kérdésben azt feleli a miniszterelnöknek, hogy *kiegyezkedik ötven százalékra*: elismeri, hogy változtatta nézetét, de nem annyira, mint mások s nem úgy, mint a miniszterelnök. (Derűtség a jobboldalon.)

Elnök: A vita folytatását holnapra halasztja.

Elrendeli a szavazást a miniszterelnök indítványa felett az ülések meghosszabbítása tárgyában.

Rátkay László kéri megállapítani, vajjon *határozatképes-e a Ház*. (Zaj a jobboldalon, a szélsőbalról a folyosóra mennek a képviselők.)

Elnök: Megszámláltatja a jelenlévőket s enunciaciára, hogy *csak 97-en vannak*, tehát az ülést *negyedóraira felfüggeszti*.

Harmadfél órakor az elnök újból megnyitja az ülést s felteszi a kérdést szavazásra. A többség elfogadja a miniszterelnök indítványát. (Nagy zaj a baloldalon.)

Zboray Miklós: Kéri a határozatképeség megállapítását. (Ellemlendások jobbról: Határozatképes a Ház!) Az elnök előbb szavaztatott az imént is, csak aztán állapította meg a határozatképtelenséget. Ha ki is mondta már a határozatot, kéri a határozatképeség megállapítását. (Nagy zaj.)

Rakovszky István: Elismeri, hogy a határozat ki van mondva, de tiltakozik az ilyen precedens ellen. Két óráig csak a napirend megállapítása céljából lehet együtt a Ház, tehát ma nem lehet 2 óra után ülésezni. (Zajos felkiáltások jobbról: Most sincs még napirend!) A képviselők két óráig indítványok elintézésére nem tartoznak itt maradni. Ilyen módon az elnök akár törvényjavaslatokat is kitzíhetne most szavazásra. (Élénk ellemlendások jobbról.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Most napirend tárgyalásáról van szó. A házszabályok rendelkezésének tesz eleget most a Ház, mikor a tegnapi beadott indítvány felett most szavaz. (Helyeslés jobbfelől.)

Elnök: Konstatálja, hogy szabályszerűen járt el. Hétfőn a civillista emeléséről szóló törvényjavaslatot, aztán a kisebb tereák költségvetését fogják tárgyalni s az ülés délután 3 óráig fog tartani.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háború.

Budapest, július 9.

Kezd a titok felderülni. Nem csalódtunk, mikor a japán előnyomulás megakadása és az apró csatározások mögött taktikai cselvetést sejtettünk. A mai táviratokból kitünik, hogy míg az oroszokat az előőrskök köztették le, addig Kuroki észrevétel nélkül, lassan a Tajcikha-völgybe tolt csapatait, hogy az oroszokat Mukdennél megkerülje. Kuropatkin persze most eszevesztettül siet észak felé. Ennek a gyorsaságnak maximumától függ most az, hogy a japánok az orosz sereg nagy részét el tudják-e vágni vagy sem.

Még kritikusabb az oroszok helyzete Port-Arthurban. Mert noha a japán cenzura lehetetlenné tesz minden hír továbbítását, a kínai menekülők révén mégis sikerül megtudnunk annyit, hogy a japán gyűrű mind szorosabbra szűkül az erőd körül. Még megdöbbentőbb az a jelentés, hogy a japánoknak sikerült a Takusan-hegy északi lejtőjét megszállani, amely már egészen a fővédelmi vonalba esik és ahonnan könnyen halomra lehetik az ugynevezett Itzsán-erődöt, mely Port-Arthurnak egyik legfontosabb kulcsa. Ennek elfoglalása után nyomultak a japánok 1894-ben is a városba és vették be rövid ostrom után az összes parti erődöket is. Ugy látszik, hogy ezen a nyomon haladnak most is, ami ha igaz, akkor a döntő pillanat már nagyon közel van.

Port-Arthur ostroma.

Pétervár, július 9.

Zilinski tábornoknak a hadügyminisztériumhoz intézett 7-iki keleti távirata jelentti: Port-Arthurból érkezett hírek szerint

július 3-án este 9 órakor négy japán torpedónaszád igyekezett behatolni a port-arthuri kikötőbe. Az egyiket az Arany-hegy közelében lévő üteg, a másikat egy más üteg közelében *süllyesztették el*, a harmadik egyik keményét vesztette el, a negyedik negykeményes baj nélkül menekült. A helyőrség szelleme kitünő. Napnap után történnek portyázások. Két hét előtt *Tauce* rendőrfőnök embereivel 300 marhárt szerzett. Július 1-én 50 japán lövést fogtunk el. Erősségünk ütegei még egy lövest sem tettek. Lövőkészletünk fölöslegben van. A *Lieutenant Burakov* nevű torpedónaszád visszatért Port-Arthurba és zügu hurrikáltságokkal fogadták. A határozások jelentése szerint tunguzok Szipigjan állománál megtámadtak egy járőrt és egy katonai vonatot lövöldöztek meg. Az oroszok visszaverték támadásukat. Július 5-én Mondianszian állomástól két kilométernyire északra jelzőtüzet vettek észre. Az ez irányban elküldött járőr 15 tagu tunguzbandára talált és azt szétverte. Egy tunguzt megöltek, egyet elfogtak.

London, július 9.

Port-Arthur körül naponként véres harcok folynak és a japánok lépésről-lépésre óriási földterületeket hódítanak új területet. Napnap után szorosabban zárják körül az erődöt. A keleti oldalon már hat mérföldnyire közeledtek Port-Arthurhoz. Több olyan dombot is elfoglaltak, melyekről hátban fenyegetik az oroszokat. Ezen a héten a 14. és 16. számú orosz erődöket ostrommal bevették és megszállták. A japánok e mellett más magaslatokat is megszálltak, amelyekre már föl vitték összes ostromágyúikat. Már minden elő van készítve az *utolsó döntő ostromra*. Más forrásból azt jelentik, hogy a japánok mult kedden a Takusan-hegy délkeleti lejtőjét is ostrommal bevették. A *Takusan* orma egyenes vonalban alig három kilométernyire van Port-Arthurtól.

Az a japán hadosztály, amely *Nansán* mellett harcolt, észak felől, egy másik hadosztály pedig kelet és észak felől támadja *Port-Arthurt*. Északon könnyebbek a terepviszonyok.

London, július 9.

A *Daily Mail*nek táviratozzák *Csifuból*: Két francia érkezett ide Port-Arthurból; elbeszélék, hogy Port-Arthurban 40.000 főnyi katonaság van, köztük 10 ezer tengerész. Az erődítményeket 400 ágyuval védik, amelyeknek egy része a hadihajókról került az erődítményekre.

A szárazföldi harcok.

Páris, július 9.

A harcéri helyzetről a következőket táviratozzák *Pétervárról* a *Matin*nek: A japánok előnyomulása megszakításának, amely néhány nap előtt annyira meglepett mindenkit, most megvan a magyarázata. *Kuroki* óvatosan előretolta csapatát a Tajcikha-völgybe, hogy az oroszokat *Mukdennél* megkerülje. Semmi érdeke sem volt tehát abban, hogy az oroszoknak észak felé való mozdulatait siettesse. Mikor Pétervárott megtudták, hogy *Kuroki* és *Oku* hadserege egyesül, azt mondták: *Annál jobb, együtt fogjuk őket megverni!* Most pedig azzal vigasztalják magukat: *Kuropatkin mindegyikét külön fogja megverni!* A legutóbbi táviratok szerint, amelyek tegnapi Liaojangból Pétervárra érkeztek, Liaojangtól huszonöt kilométernyire nagy család folyik és igen sok orosz sebesültet szállítanak Liaojangba. Ezt a táviratot hivatalosan még nem erősítették meg. Pétervárott föltétlen bizalommal viselhetnek Kuropatkin *imént és biznak az esőben*, amely a japánok mozdulatait megnehezíti, de az oroszok szerencsétlenségére az *eső után elviselhetetlen forróság* következett. Ez annál kellemetlenebb, mert *Kuropatkin* kénytelen *Dásicsától* északra vonulni. Kétségbeesett versenymásírozás lesz, amely el fogja dönteni, vajjon a japánok képe-

Szülők figyelmébe

ajánljuk, hogy az intézeti leány- vagy fiú-fehérmű megrendelést mielőbb eszközölni sziveskedjenek

Tausky J. Fiai
fehérművek gyáránál, POZSONY.

Legújabb fehérmű-árjegyzék kívánatra bérmentve.

sek-e az orosz hadsereg nagy részét elválni. Kurropalkin koncentráció pontja Anesáucánban van. Liáojiangban most harminc nehéz ágyú van; a város keleti oldalát drótsóvénnyel ellátott hevenyészett erődítések veszik körül.

London, július 9.

A Reuter-ügynökségnek jelentik mai kelettel: Oku tábornok tegnap heves küzdelem után megszállta Kajpingot.

A boxerek.

Köln, július 9.

A Kölnische Zeitungnak jelentik Sangháj-ból: Naacsingban újra kitért a boxer-főlkelés. A kormányzó intézkedett a főlkélok megfékezése iránt, de úgy látszik, hogy nem volt tisztában a helyzettel, mert a főlkélok megverték az ellenük küldött csapatokat, melyeknek vissza kellett vonulniok. Attól félnek, hogy a mozgalom terjedni fog.

HIREK

Az új iskola.

Ez a tanügy hete volt. Míg a többi tíz hónap alatt a tanítás csendes munkája folyik, a gyermekek szünidejének két hónapja a felnőttek pedagógiai gondoskodásának diligenciája. Legalább így kellene lennie. Persze az a néhány tanító- és tanárnagygyűlés, mely itt Budapesten és a vidéken egybegyűjtí a tantermek névtelen munkásait — gyakran hőseit —, nem elegendő a nevelésügy közéleti kritikájának megteremtéséhez. Szükséges, hogy ne csak tanárok, akiknek gondolkodását gyakran elhomályosítja egy ócska neveléstan előítélet-halmaz, hanem az iskolán kívül s a közélet kellős közepében álló publicista és politikus is foglalkozzék ilyenkor a nevelés kérdéseivel. Hisz ez a látszólag szürke szakterület talán egyike a legkevésbé elhatárolt, leginkább általános érdektérrel rendelkezőnek. Miért hogy mégis a tanév végén és tanév elején egyaránt ezek a jajveszékések a szellemi tultermelés, a tanárok gyarlósága s az iskolák célszerűtlensége fölött a pedagógia iránti közérdeklődés egyetlen tünete?

Mert ugyanazok a publicisták, akik azt a fáradságot legalább vették maguknak, hogy megismerkedjenek a közjog, a nemzetgazdaságtan, az igazságügy, sőt a hadügy alapelveivel, a tanügyet nem méltatták erre a megbecsülésre. Úgy látszik, amiként a tanár a szellemi munkásnak hamupipókéja, a nevelésügy a publicisztika mostoha gyermeke. Pedig hogy mily óriási fontossága van a nevelésügynek az egész társadalmi fejlődésre, azt már a sajtóbeli sópánkodások írói is tudják, hisz különben nem siratnák ennyire a mai állapotokat. Hogy azonban ezek a panaszok és a baj megállapításánál maradnak s az orvosságot nem írják elő, ez azt bizonyítja, hogy látják bár a bajt, elhárítása fölött nem gondolkodtak.

Nevelésügyünk tökéletlenségének legszembetűnőbb tünete a szellemi tultermelés. Legalább a középosztály számára ez a baj a legégetőbb. Tévedés azt mondani, hogy ez nem az iskola hibája, hanem a szülőké. akik stéberségből oly iskolákba adják, gyermeküket, mely a legmagasabbrendű, a szellemi pályákra vezet s hol az iskola nem tehet egyebet, mint hogy kiok-

tatja és megrostálja a beléje kerülő anyagot. A tultermelés igenis első sorban az iskola hibája, mivel azt a megrostálást nem végzi helyes elvek szerint és elég szigorúan. A szülők és az idősebbkorú fiúk törekvése a diplomás pályákra természetesen: ezek tényleg magasabbrendűek, kevésbé fáradságosak, jobban fizetettek s végül, a szélhámosásra is több tért engedők, mint az alsóbbrendű szellemi munkás vagy testimunkás pályája. Mivel azonban valóban csak egy kis része az embereknek hivatott ezekre a foglalkozásokra, bármily nagy a feljők való áramlás, az iskolának csak a megfelelő számot szabad lejárni engedni.

Mi legyen azonban az elv, amelynek alapján ezt a kiválasztást az iskola létrehozza? A szellemi pályák működőknél, az orvosnak, ügyvédnek, mérnöknek, bírónak, magasabbrendű hivatalnoknak, tanárnak munkája közben kétségtelenül nagyobb elmerőt kell kifejtjenie, mint a többi, kevésbé szellemi pályán működőknek. E pálya emberei adják a társadalom szellemi arisztokráciáját. Lényegesen s legfőképpen nem tudásuk nagyobb mennyisége, hanem gondolkodóképességük magasabb fejlettsége által különböznek a nem szellemi pályákon működőktől. Az nem baj például, ha egy világlátót, ide-oda utazó, nagystílusú anyagi életet élő, átlag-kereskedő többet tud, mint egy vidéki zugban élő s a maga szakmáját tanító tanár. Öreg hiba azonban, ha a tanár észleli fejlettsége, judiciuma is kisebb a kereskedőnél. Az iskola rostájának szerkezte tehát olyan kell hogy legyen, hogy a tudományos pályára elsősorban ne a legszorgalmasabbakat, hanem a legtöbb észüket bocsássa. Mert szorgalomra sokkal könnyebben megtanít az élet, mint tudományos gondolkodásra, ennek becsépegtése tehát sajátosan iskolai feladat.

Ezt a feladatot persze csak az új, még megcsinálendő iskolának kell elvégeznie. Legnagyobb részre az egységes középiskolának. Ma vannak egyes iskolák, pl. a polgári iskola, sőt részben a reáliskola is, mely egy erőszakos és igazságtalan szelekcióval egyszerűen eltéríti az előkelőbb pályáktól a beljők szorult emberanyagot. Ennek meg kell szűnni. Az új iskola-rendszernek érvényesítenie kell azt az elvet, hogy senkinek véletlen folytán nem szabad letérülnie a legmagasabb pályákról, pl. az által, hogy kiszorult a gimnáziumból. Az új, egységes középiskolának egy oly vasutonalnak kell lennie, mely a szerint szállít egyre magasabb állomásokra, amily mértékben fejlett és fejleszhető elmével bír az utas. Kiághatnak belőle persze minden irányban a szakiskolák vicinálisai, az egészek azonban egy iskolát, az egységes középiskolát kell tengelyül s egyselekciónális elvet, a gondolkodó-képesség szerint történő előbocsátást tanítási szempontul birnia. Röviden összefoglalva e reform szellemét: a mai iskola egy emlékezet-terhelő gyár, a jövő iskolája egy judicium-fejlesztő műterem lesz.

Hogy az illetén szellemben megújított iskola számára más tanárok szükségesei, mint a maiak jórésze, ez persze szintén kétségtelen. Ez az új kiválasztó-munka sokkal nehezebb, mint a régi egyszerűen oktató-működés. Ha azonban így nagyobb feladatok elé kerül a tanár, a köz-

tisztelt, melyben részesül, is nagyobb lesz. A nevelésügy reformja tehát minden tanárnak magánérdeke is.

Sz. Z.

Budapest, június 9.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Junius 30-ikán új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldessük tovább.

— **Elírályunk a szultánnak.** Konstantinápolyból jelentik, hogy báró Calice nagykövet a mai kihallgatáson nyújtotta át a szultánnak királyunk kézirátát, a két legfiatalabb hercegnek pedig a Ferenc József-rend nagykeresztjét.

— **A panszlavizmus s a kivándorlás.** Bérmautjából hazakerkezve, Babics Zsigmond kassai püspök pásztorlevelet adott ki. Fenkőlt szellemű pásztorlevelében beszámol a nemzetiségi vidékeken tett utjáról is és ennek kapcsán hazafias aggodalommal teszi szavá a kivándorlást és a panszlavizmust.

Megnövekedének személyes tapasztalataim is — ugymond — látván, hogy a dolgos tótság, ez a munkára termelt derék nép, mely szorgalmának megérdemelt gyümölcseit érlelni ritkán látja, mind nagyobb számban, egyre tömegesebben mond bucsut az anyaföldnek, hogy vándorbotot faragva, hajóra szálljon és teengerentulán új hazát keressen. Azelőtt népes falvak, hova-tovább egészen lakatlaná lesznek, a munkaerős férfiak legtöbbször kicsiny házat gazdátlanul hagyja és kivándorol távoli világba, hogy izmos karjával és edzett robotbírással aranyait egymásra halmozza, míg szerette övét is maga után hozatja s új tiszthelyét ott, a messze idegenség földjén alapítja meg. Csáládok, községek tűnnek el ekként ami szemünk előtt és lesznek hűtlenné a honi rögöz. De az igazi veszedelem még csak ezután következik, a mi békés, csöndes és dolgos tótságunkat fenyegető valódi amerikai veszedelem: a panszlavizmus ijesztő réme hatalmába keríti idegönbe szakadt nemzetiségünk józanabb részét is. A panszlavizmus, melyet tójtaink ideháza alig, vagy pedig csak hírből ismertek: meg, amott legtöbbjét meghódítja a maga veszes tanainak hirdetésével és lázító hadjáratával. Tul az Océánon egyre erősebben terjed ily módon a szláv idea, melynek hazai és nemzetellenes izgatása mindjobbán tért foglal amerikai honfitársaink környezetében. Az agitátorok tüzelmei szemben pedig tehetetlenül állunk mindannyian.

A pásztorlevél második része Rákóczi halmvai hazaszállításának kérdésével foglalkozik. Szerinte a kassai székesegyház a legméltóbb hely a nagy bujdosó halmvainak befogadása.

— **A pécsi hadapródiakola ünnepe.** Pécsről táviratozzák: A honvéd hadapródiakola záróünnepélye ma véltán 5 órától este 6 óráig minden incidens nélkül folyt le, nagy közönség jelenlétében. A gyakorlatok után a Himnusz, a Szózatot és a Gotterhaltet énekelte az intézet 327 növendéke, köztük valamennyi horvát növendék is. A Gotterhalte miatt tavaly eltávolított növendékek közül azokat, akik újból kérték felvételüket, felvették. Az itt maradt horvát fiuk teljesen meg vannak elégedve sorukkal s a bánásmóddal és magyar érzelmeik is kifogástalan.

— **Kossuth Ferenc Herkulesfürdőn.** Kossuth Ferenc, a függetlenségi párt elnöke, régi csuzos bajának gyökeres gyógyítása végett Herkulesfürdőre érkezett. Kezelő orvosra dr. Arányi Zsigmond és lovag Karvinszky fürdőigazgató fogadták a vendéget, kit a fürdőközönség nagy ovációban részesített.

— **A rákbetegség.** A rákbetegség megvizsgálására alakult bizottság tegnap tartotta évi gyűlését Londonban. Church Vilmos előadó az évi jelentés felolvasása után arról a haladásról számolt be, amelyet a tudomány a rák megfigyelésében tett. Téves az a felfogás, hogy a rák oka a civilizációban van, mert a ráknak

Gőzgéptelepek

100 HP. gőzgép Első britni gőgyár-féle gyártmány, 100 HP. gőzgép Tanner és Laetoch-féle gyártmány, 30 HP. Compound gőzgép Mann-féle gyártmány, Dynamogépek, Ganz és Társa-féle gyártmány, Tischbein-kazán 71 m² tüzföldület 7/4 légkörnyomásra engedélyezett, Cornwall-kazán 22-8 m² tüzföldület 6 légkörnyomásra engedélyezett. Aló csővezeték 4-88 m² tüzföldület 4 légkörnyomásra engedélyezett. Aló csővezeték 9 m² tüzföldület 5 légkörnyomásra engedélyezett. Gásmotor 4 HP. 1 db 30 HP. Gáster, Ganz-féle hengerek, üstök, vízszintek, felvonók, Erősz, Boly-gőzbombázók és egyéb malomberendezési tárgyak. Transzmissiók, szíjkerékek, tartányok, csövek, kutak, szivattyúk, téglák és habarcs-felvonók, csuk, emelőgépek, építési szivattyúk, kovács és lakatos szerszámok, állványkapcsok, sínek építési célokra, mozdai vasúti sínek, távírószerkezetek, csigák, stb. halmaz, és teljesen jó állapotban előzőn kaphatók: **ABELES ERŐS-NEL BUDAPEST, V., Váci-ut 14. — Telefon: 34-41.**

a nem civilizált rétegekben is vannak áldozatok. Sőt az állatoknál is előfordul. A rák-betegség nem ragályos, bacillusai nincsenek.

— **Az orosz nagykövet a szultánnál.** Konstantinápolyból táviratozzák, hogy a szultán ma a szelamlik után a szabadságról visszatért *Szinovjev* orosz nagykövetet kihallgatáson fogadta.

— **A karthauziak milliói.** Párisból táviratozzák: A karthauziak milliói affériben kiküldött vizsgálóbizottság mai ülésében 18 szavazattal 8 ellenében elfogadta *Collin* előadó jelentését, melynek főpontjai a következők:

1. A vizsgálat nem találta bebizonyítottának a kamara június 10-iki nyilvános ülésén bejelentett vesztegetési kísérletet, valamint a *Combes* Edgar ellen emelt vádat. 2. A kamara sajnálkozásának ad kifejezést azon, hogy *Combes* miniszterelnök *kellő meggyondolás nélkül és kielégítő ok nélkül* az országot igazalomba hozta és felidézte azt a veszedelmet, hogy Franciaország érdekeinek rovására annak a st.-louis-i világlégiállításon lévő képviselője tekintélyében alászáll. 3. A kamara sajnálkozik azon, hogy a végrehajtó hatalom a törvényes eljárás tekintetében *néhány visszaélést* követett el.

— **Kitüntetett művésznövendékek.** Bécsből jelentí tudósítónk, hogy a képzőművészeti akadémián a szobrászati szakon a *Gundl*-díjat *Rigele* Alajos rozsnuyó növendéknek, a farnetsző és az érem-mintázási szakon pedig *Weinberger* Antal resinai születésű magyar művésznövendéknek ítelték.

— **A hajóstársaságok tanácskozása.** A tengerentuli hajózási társaságok tanácskozásait egyelőre megszakították. Az angol és amerikai társaságok képviselői elutaztak, csak *Ballin* vezérigazgató és *Kuranda* udvari tanácsos maradt Londonban. A tegnapi tárgyalás eredménytelenül végződött. A magyar kívándorlás kérdése a legsúlyosabb, mert ha meg is volna a hajlandóság arra, hogy e kérdésben és ezáltal a többiben is megegyezzenek, — a *Cunard-Liniét* a magyar kormánnyal kötött szerződés olyan helyzetbe sodorta, hogy a magyar belügyminiszter beleegyezése nélkül semmiféle módosításhoz nem járulhat hozzá, a német társaságok pedig éppen csak ilyen alapon hajlandók folytatni a tárgyalásokat.

— **Tóthfalussy Béla temetése.** *Tóthfalussy* Béla erzsébetvárosi plébánost ma délelőtt tíz óra körül temették el a plébánia templomból, amelynek közepén állították föl a díszes ravatalt. Nagy embertömeg vett részt a temetésen, amely a rekkenő melegben is kikísérte a koporsót a temetőbe.

Ott voltak az Erzsébetvárosi törvényhatósági tagjai testületileg *Ehrlich* G. Gusztáv vezetésével, a főváros tanácsa részéről *Viola* Imre tanácsos és *Rényi* főjegyző. A VII. kerületi előjáróságot *Esslery* Sándor előjáró képviselte. A papság részéről dr. *Kiss* János, pápai prélat és teológiai tanár, *Klinda* Teofil, esztergomi kanonok, *Kaposi* József, a Szent István-társulat igazgatója, *Giesswein* Sándor a Szent István-társulat alelnöke, *Kereszthy* Géza, esztergomi teológiai tanár, *Molnár* János apát és országgyűlési képviselő, az összes budapesti plébánosok, kaplánok és hitoktatók. A gyászoló közönséget *Novák* István helyettes plébános fogadta és helyezte el a templomban. Az ünnepi gyászmisét *Steinberger* Ferenc nagyváradi kanonok, szeméniáriumi igazgató mondta el nagy segédlettel a főoltár előtt, mialatt a melléköltároknál csendes gyászmiséket mondtak. Mise után ugyancsak *Steinberger* kanonok adta meg az abszolúciót, mialatt a papság a *De profundis*-t énekelte. A szertartásban a megerősített énekkar *Göndöcs* egyházi karnagy vezetésével működött közre. Tizenegy óra elmult, mire a Tóthfalussyak cimerevel díszített és a papi jelvényekkel ellátott koporsót kivitték a templomból, honnan óriás tömeg kísérte a temetőbe. A temetőben még *König* Ágoston pápai kamarás szentelte be a halott plébánost.

— **Elhunyt rendőrkapitány.** *Almássy* György nyugalmazott rendőrkapitány e hó 8-án 46 éves korában, hosszas szenvedés után Budapesten meghalt. Az elhunyt 1857-ben Szerecsen született. 1884. óta volt az államrendőrség szolgálatában. 1889-ben kapitánynya ne-

vezték ki és azóta az I., II. és X. kerületi kapitányságnak volt a vezetője. Tavaly súlyos idegbaj lepte meg és elmeegyógyító-intézetben helyezték el. Tíz hónappal ezelőtt nyugdíjazták. Temetése holnap, vasárnap délután fél 5 óra körül lesz a farkasréti temető halottsházából.

— **Német újságírók Budapesten.** Ma délután fél hettkor érkeztek meg a keleti pályaudvaron a magyar sajtó vendégei a német írók és újságírók. Fogadtatásukra megjelent a pályaudvaron sok újságíró *Rákosi* Jenőnek, az *Otthon* kör elnökének vezetésével. Midőn a Belgrádból jövő gyorsvonat megállott a pályaudvar üvegsarokában s a nyolevan főből álló társaság a peronra lépett, *Rákosi* Jenő üdvözölte őket; beszédét franciául kezdte s később németül folytatta. Az üdvözlésre a német újságírók nevében *Reichenauer* titkár, gráci újságíró válaszolt. Ezután dr. *Winter* Géza, magyar származású bécsi újságíró mondott magyar nyelven néhány meleg szót. A fogadtatás után *Rákosi* Jenő tudatta a vendégekkel, hogy program szerint a mai délután a pihenés. Este kilenc óra körül az *Otthon* írók és hírlapírók körében tenestély volt a német kollegák tiszteletére, kiknek fogadtatására rendkívül nagy számban jelentek meg az *Otthon* tagjai. A vendégek *Rákosi* Jenő elnök kalauzólása mellett megtekintették az *Otthon* helyiségeit, majd pedig levonultak a kertbe, ahol pompásan megvendégelték őket. A németek rendkívül el voltak ragadtatva a szíves vendéglátástól. A jókedvű társaság a késő éjjeli órákig mulatott *Balogh* Károly cigányzenéje mellett. Vasárnap délelőtt tizenegy óra körül diszgyűlést tartanak a váci-utcai városháza nagytermében.

— **Két tanár eltűnése.** Két ismert középiskolai tanár eltűnéséről kaptunk hírt. Az egyik *Patthy* Károly főreáliskolai tanár, *Echegaray* művészi fordítója, aki ugylátszik, egy turista-kirándulás áldozata lett. A másik egy nagyműveltségű, széles körben ismert kereskedelmi iskolai tanár, *Tarcsai* Viktor, aki hosszabb idő óta foglalkozik a repülőgép problémájával és kísérletezéseiben már 56.000 koronát, egész vagyonát feláldozta. Julius eslejen nyomtalanul eltűnt a fővárosból, és azóta nyoma veszett. *Patthy* Károly eltűnésének híre *Zell-am-See*-ből érkezett a fővárosba. A *Schweiger*-*Metogger*-szállodából kirándulásra indult a vidékre. Csütörtök reggel ment el a szállóból, de azóta nem tért vissza. A szállóban balesettől tartanak, habár lehetséges az is, hogy csupán nagyobb utra vállalkozott, mint amekkorát az elinduláskor tervezett. Nagy veszteség volna a magyar iskolára, ha szerencsétlenség érte volna. *Tarcsai* Viktor tanár eltűnését tegnap este felesége, *Della Pilo* Laura jelentette a rendőrségen. Előadta, hogy a férje a repülőgép problémájával foglalkozott s az egyébként normális lelkű ember valósággal maniakus szenvedéllyel dolgozott tervein s legutóbb is 2400 koronát vett fel erre a célra egy bankháznál, amelyvel most eltűnt a fővárosból. Felesége — akit a tanár *Dembinszky*-*utca* 18. szám alatti lakásán minden segítség nélkül hagyott — nem hiszi, hogy rosszakaratulag hagyta volna el, inkább attól fél, hogy férje valamely szerencsétlenség áldozata lett.

— **Halálozás.** *Löbl* Dávid, a *Löbl* Dávid és *Fia* cég főnöke tegnap ötvenhárom éves korában meghalt Budapesten. Az elhunyt tekintélyes tagja volt a fővárosi kereskedői karnak. Halála széles körökben kelt mély részvétet. Holnap délelőtt tíz óra körül temetik a nagymező-utcai 26. szám alatt lévő házból.

— **A Norge katasztrófája.** Londonból jelentik, hogy a *Shetland*-szigetektől küldött távirat szerint ismét egy csónak érkezett a *Norge* hajótöröttjeivel. A menekültek azt beszélik, hogy nyole napig voltak nyílt tengeren és végképpen ki voltak merülve, mikor megpillantották a szárazföldet.

— **Házasság.** Homoródszentpáli *Szentpály* István néptanító csetörtökön a temes-gyarmathai római katolikus plébánia-templomban oltárhoz vezette *Freund* Matild postamesternőt, *Barát*

Ármin temesvári lapszerkesztő testvérhugát. Az esketést *Gószy* Máttyás címzetes kanonok végezte. Tanúk voltak báró *Ambrózy* Béla cs. és kir. kamarás és *Lám* Rudolf birtokos.

— **Olaszok a németek ellen.** Az *innsbrucki* egyetemen végbetem németellenes tüntetésnek *Triesz*-ben folytatása volt. A tüntető tömeg németellenes dalokat énekelve vonult végig az utcákon, *Hartl* mímiztert és *Ausztriát* abeugolta, *Olaszország* pedig éltette. A járásfőnökség épületén az osztrák államcímert kövel hajigálta meg. A tüntetések *Triesz*-ben is élénk viszhangot keltettek. Számos egyesület üdvözölő táviratot küldött az *innsbrucki* olasz egyetem hallgatóknak. Az olasz kormány ellenben utasította a táviró hivatalokat, hogy az *innsbrucki* eseményekre vonatkozó táviratokat ne kézbesítsék. Az olasz sajtó szintén nagyon higgadtan viselkedik, így a milánói *Perseveranza* inti a lakosságot, hogy óvakodjék osztrák-ellenes tüntetésektől s az olasz diákokat felszólítja, hogy nyugodtan viselkedjenek.

Milanoból táviratozzák, hogy *Milanoban*, *Veronában*, *Páduában* és *Génuában* a tanulóknak tegnap tüntetést rendeztek Ausztria ellen az *innsbrucki* események miatt. *Génuában* karabiniereknek kellett a tüntetők ellen kivonulni.

— **Felmondások az államvasutaknál.** Az államvasutak hivatalos lapjának ma megjelent száma több áthelyezést közöl. *Wukowa* József főellenőr, *Rákosi* rendező pályaudvar állomásfőnökét *Pozsonyba* helyezték át. A hivatalos lapnak ugyanezen száma közli, hogy az államvasutak igazgatósága 4 ideiglenes minőségű hivatalnoknak és 32 hivatalnok gyakornoknak a szolgálatot augusztus 31-ikére felmondta.

— **A gróf rablója.** Május 7-én történt, hogy a *Margitszigeten* egy fiatalember megátadta gróf *Zichy* Nep. János főrendiházi tagot. A rendőrség mindezeideig eredménytelenül nyomozott a rabló után. A rendőrség most 100 korona jutalmat tűzött ki annak, aki a tettes nyomára vezet a rendőrséget, 200 korona jutalmat annak, aki a tettes elfogatásában segítkezik vagy az elfogatást eszközli. A tettes 26—28 éves jól öltözött, fekete szemű, szurós tekintetű fiatalember. A gróftól elrabolt tárgyak leírása a következő: sötétbarna bőrből készült kétfelé nyíló, mindkét oldalán több-rekeszű, 12—15 centiméter hosszú 8—10 centiméter széles pénztárca. Ef tárcában volt a gróf leányának néhai gróf *Nádasdinének* kis mellképe, 1 vékony hosszú, aprózomni evikler láncformájú, 30—50 koronát érő aranylánc, rajta arany medaillon. A medaillon egyik oldalán kereszt van, alatta *M.* nyomtatott betű, két sziv. *Wunderthaetige* Medaille der unbeflechten *Empfaegniss* felírás, másik oldalán *Mária* kép, a felét tartott kezéből fényugarak áradnak ki. Volt még a tárcában vörös papírban világos angoltapas, egy nagy agancsu szarvasfej, ábráspapíron gazdasági számadások és 2—3 drb. 20 koronás papírpénzek voltak. Az aranylánc és medaillon egy gyászszegélyű levélpapírba volt csomagolva. Az egész tárca egy sárgaszínű, feketeeszikos gummiszalaggal volt kerestülköttve.

— **Rablógyilkos merénylet.** A Régi posta-*utca* 2-ik számú házban *Mansvirth* Lipótnak vegyeskereskedése van, amelyben *Vaszits* Milán úvjideki 24 esztendőes kereskedősegéd alkalmauzva volt, akit azonban *Mansvirth* két héttel ezelőtt elbocsátott hanyagsága miatt. *Vaszits* ma délután felment *Mansvirthék* lakásába, ott néhány ékszeret lopott s elment. Este újra beállított a lakásába, az asszonyt félrehívta az egyik szobába s mielőtt az asszonynak a lakásban lévő nagynéje a szobába belépett volna, négyezer az asszonyra lőtt, *Mansvirthné* vértől borítva kiszaladt a konyhába át a másik szobába, ahol összeesett. A férfi utána szaladt s ott a konyhában mellbe lötte magát, majd az ablakon kiugorva a folyosóra, levetette magát az udvarra, ahol szörnyen halt. Azt mondják, hogy *Vaszits* bosszúját követte el a gyilkosságos merényletet, mert elbocsátották az üzletből. *Mansvirthné* sérülése súlyos. A *Rókusban* ápolják.

— **A villám halottja.** *Toporán* Ivon tizen-nyoleves budfalvi lakos a budfalvi erdőben épületfát faragott, mikor hirtelen zivatar kerekedett. A legény fúttal menekült a zivatar elől, de a mezőn a villám agyonujtotta.

Cipőfelsőrészt,

bőrárut, talpakat, cipéskellék és szerszámot, cipőfényesítő-örömet és apretourákat, mindenből a legjobb gyártmányt legolcsóbban szállítja *Gyöngy Sándor*, bőrárú, cipőfelsőrész-gyár Budapest, III., Tavasz-utca 1. szám. Képes árjegyzék ingyen.

— **A jeruzsálemi patriárka ajándéka.** *Damianos* jeruzsálemi patriárka aranykeresztet ajándékozott *Alexejev* helytartónak. A keresztbe Krisztus keresztfájának egy darabkája van belefoglalva. Ennek a valódiságát egy pecséttel ellátott és a formaságoknak megfelelően aláírt okirat igazolja. Az aranykeresztet a patriárka oroszországi képviselője, *Athanázios* archimandrita útján juttatta *Alexejev*hez egy levél kíséretében, amelyben a keresztény fegyverek győzelmét óhajtja.

— **Rocchi találmánya.** *Francesco Rocchi* olasz tudós teóriájáról, amely mindenesetre nagy feltűnést keltett, olasz lapok hosszabb cikkeiben számolnak be. Az elmúlt télen Rocchi több preparátumot küldött be az egyetem zoológiai intézetének, hogy bebizonyítsa, hogy neki csakugyan sikerült a himnemet nőneművé átváltoztatni. A preparátum a fejlődésben levő tojás sárgáját mutatta be, míg egy, a közepe táján elhelyezett testecske a visszafejlődésben levő him volt. A preparátumot mikroszkóp alá helyezték és *Giaco-mini* tanár, az összehasonlító anatómia és élettan egyik legkiválóbb képviselője vizsgálta meg, aki megállapította, hogy a tojás sárgája egészen normális és hogy a visszafejlődésben levő szervek tulajdonképpen a sarkantyúk. Hanem azért ugy Emery, mint Chigi nem akartak hinni Rocchi állításainak valódiságában. A Rocchi találmányának lényegére vonatkozólag Chigi azt mondja, hogy nem tudja, miben áll a titok, de abból, amit *Imolában* beszélnek a dologról valószínűnek tartja, hogy a himeknek taraját és sarkantyuját valami sajátos módon levágja. Ha ez volna Rochinak a titka, akkor vele szemben fel lehetne hozni, hogy azoknál a baromfifajoknál, melyeket kakasviadalokra használnak, a himeknek már egészen fiatal korukban a taraj, sarkantyú és a fülnyákhártyamirigyek egy elatnyulnak, hogy nyomuk sem marad. Chigi bizalmatlansága még jobban növekedett Rocchival szemben, mert Rocchi nem szívesen kísérletezik európai tyúkajakkal, hanem inkább csak az ázsiái, különösen cochinkinai fajtákkal, melyeknél ezek a másodrendű nemi különbségek nem oly élesen különváltak, mint a mieinknél és később is fejlődnek ki, úgy hogy még a gyakorlott baromfityesítőknek is nehéz az egész fiatal állatok nemét megkülönböztetni. Itt tehát nem is oly nehéz him állatot, melynél a himszervek még nem fejlődtek ki, nösténynévé átváltoztatni. E tények és állítások alapján Chigi tanár azt mondja, hogy lehetséges, hogy Rocchi az *Accademia dei Lincei*nek benyújtott emlékiratában megírta, valami Grassi tanárnak elmondta titkát, amelyik felfedezésének komolyságát bizonyítja. Olaszországban a baromfityesítés terén nagy változásokat várnak a találmánytól. Ami a találmány felfedezőjét, *Francesco Rocchit* illeti, róla érdekes dolgokat beszél el *Romeo Galli* *Imola* város könyvtárosa, aki öt kora gyermekkorától ismeri. Rocchi nagyon egyszerű szülőinek gyermeke, apja betegpólvó volt és anyját szintén egyszerű asszonynak ismerte mindenki. Még gyermekkorában elvesztette apját és anyját, úgy, hogy már korán kellett a maga és kis leánytestvére fenntartásáról gondoskodnia. Amellett eljárt hozzá a városi könyvtárba is, művelte önmagát és naponta több órán át olvasott kémiai, természettudományi és fizikai munkákat. Grassi beszéli, hogy szomszédai állandóan gunyolták Rocchit tudományos hajlandóságai miatt, de ő nem engedte magát tanulmányaitól elriasztatni. Sokan eszelőnek tartották, sőt mondták azt is, hogy az örültek házába kellene zárni, Rocchi azonban mindezekkel szemben csak ezt hangoztatta:

— Ti azt hiszitek, hogy bolond vagyok, de meglátjátok, hogy tervem sikerülni fog.

Rocchi állandóan olvasta az olasz tudományos folyóiratokat, sőt *Galli* segítségével franciául is kezdett tanulni, hogy tanulmányait minél szélesebb alapokra fektethesse.

— **Az aradi postastikkasztó.** *Kajári* Ödön posta-gyakornok ma este önként jelentkezett a főkapitányságon és eladta, hogy az aradi

postahivatalnál felbontott egy csomó ajánlott levelet s azokból a pénzküldeményeket kiszedte. A rendőrség *Kajarit* letartoztatta.

— **Milliók hagyomány.** *Moszkvában* a minap meghalt *Wolf Wysocki* nagykereskedő és egy millió rubelt hagyományozott a szegények javára. Ezt a tőkét egyelőre kamatoztatják és mikor majd a kamatai százezer rubelre emelkednek, különböző jótékony intézetek alapítására fordítják. *Wysocki* már életében is nagy összegeket fordított jótékony célra. Így a párisi *Alliance Israelite* javára egy ízben hétszázezer frankot adományozott, de kikötötte, hogy a tőkét kamatoztassák, amíg 250 millió frankra nem emelkedik és csak ennek a kamatait használják föl.

— **A hazaáruló olasz katonatiszt.** *Ercolese* százados ügyére vonatkozólag ma azt jelentik Rómából, hogy azoknak a fotográfiaknak, melyeket lakásán elkoboztak, alig van fontosságuk. De minthogy *Ercolese* többször volt feleségével Párisban, valószínű, hogy azelőtt adott el Franciaországnak fontosabb iratokat.

— **Hadügyminiszter és tábornok.** *Sidney*ből különös konfliktusnak a híreket jelentik. Az eset a következő: *Dawson* szenátor hadügyminiszter megnehezelt *Hutton* vezérőrnagyra, mert *Hutton* nem ismerte el a miniszterrel azt a kulesot, amelylyel el lehet olvasni az angol hadügyi kormányral váltott telegramokat. A miniszter, aki a hadsereg feje, türelhetlennek tartja azt az állapotot, hogy *Hutton* az ő háta mögött tárgyakon és érintkezések az angol kormánnyal, bár *Hutton* az angol hadsereg kötelékébe tartozik. A tábornok azzal felelt a miniszterre követelésére, hogy az ő titkos írásrendszere az angol hadügyi vezetőségé s azért nem árulhatja el, sőt azt sem teheti, hogy magyarázat nélkül megmutassa az elküldött távirat kéziratát, mert ha a miniszter a tartalmát megismeri, okvetlenül rájön a titkos rendszer nyitására. A miniszter kijelentette, hogy ő nem akarja az angol kormány titkos írásrendszerét megismerni, de mint hadügyminiszternek tudnia kell, hogy egy vezető tábornok milyen híreket vált az angol kormánnyal.

— **A pénzkölcsönös kieszközölése** a mai néhez viszonyok között nagy gondot okoz a pénzt kereső közönségnek. Jó szolgálatot véltünk tehát tenni, ha a közönségnek tudomására hozzuk, hogy a *Pénzügyi Tanácsadó* (Budapest, Klauzál-utca 6.) megkeresésre akár személyesen, akár levélleg is készséggel nyújt díjtalanul felvilágosítást mindenféle kölcsönüggyben. — Egyebekben mai számunkban közölt hírdetés is némi tájékoztatást nyújt a kölcsönök különböző módozatairól.

— **Meggyilkelt levélhordó.** *Strassburg*-ból táviratozzák, hogy az elzászi *Schiltstadt*-ban ma gyilkosság történt. Egy ismeretlen fiatalember, aki *Richard* Antalnak mondotta magát, szobát bérelt a városban. Ma beállított hozzá *Erdt* levélhordó egy kisebb összegű pénzesutalvánnyal s mialatt a pénzt leszámolta, a gonosztevő nyakszírtén szurta a levélhordót, aki menten meghalt. *Richard* kirabolta áldozatát és megszökött. A vizsgálat kiderítette, hogy a gyilkos maga címezte önmagának a néhány márkányi küldeményt, hogy megrabolhassa a levélhordót.

— **Heti Lexikon.** Ezzel a címmel új hetilap jelenik meg *Kónyay* Elemér szerkesztésében. Tartalma: a hét története írásban és képben, természettudományi rovat, politika és négy oldal karikatúra. Előfizetési ára egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámokat készséggel küld a kiadóhivatal. (Révai-utca 18.)

— **Borzalmas színjáték.** *Berlín*ből táviratozzák, hogy az ott élők oroszok tegnap színelőadást rendeztek, amelynek borzalmas hatása volt. *Chirkov* Jenőnek, *Gorkij* barátjának *A szidók* című darabját adták, amely megrázó realizmusmal tárgyalja a kisenevi véres eseményeket. A nézők közül többen elájultak, egy orosz diáknő sírógörcsöket kapott s mint az örült futkosott a teremben.

— **Pusztító tüzvész.** *Usacáról* jelentik: Ma délután veszedelmes tüz pusztított a városban. Fél három óraker kigyulladt *Deutsch* Árminnak a háza s a tüz csakhamar átterjedt a szomszédos épületekre is. Összesen huszonöt ház esett a pusztító elem martalékául, közöttük a járásbíróság épülete is.

— **A bikaviadal.** A mai estén lépett fel végre a bikaviadatok nagy attrakciója: *Pouly* fils. Tulajdonképpen az ő szereplése ad alkalmat a három utolsó viadalra s az ő híreinek szól az a ropant érdeklődés, amely e bucsuestéket íránt nyilvánul. Zsufolásig megtelt ma az aréna s egész estén át fogva tartotta a közönséget a nagy izgalom, ami *Pouly* bravuros fogásai hatása alatt egyre fokozódott. Beléptekor a közönség viharos éljenkiáltásokkal üdvözölte, amit a jeles espada graciózus hajlongással köszöntött meg. A publikum lelkesedése a tetőpontra szállott, amidőn bámulatos vakmerőséggel és nyugalommal végzett egymásután a szilaj bikákkal. A viadal második felében könnyen végzetessé válható balesetet akadályozott meg a *Pouly* lélekjelenléte. *Leiglon* espada ugyanis, — aki az elmúlt viadatok egyikén szenvedett sérülései után, — egy fürgé, erős bikával mérte össze bámulatos erejét, de az állat folyton ugrált s így nem tudta elkapni szarvait. Mikor végre sikerült a dühös állat nyakát hátraszegnie, mármár úgy látszik, hogy ő marad a győztes és *Leiglon* a bikát, de ez egy hatalmas ugrással kiszabadította magát és az egybegyűlt közönség vérmes sikoltozása mellett maga alá gyűrte *Leiglon*. *Pouly* és *Clarion* espadák látván a veszedelmet, amely társukat fenyegeti, villámgyorsan odarohantak és saját életük kockáztatásával kiszabadították társukat. A közönség, amely visszafojtott lélegzettel leste a haláljátékokat, — valóssággal tombolt, amidőn *Leiglon*—*Pouly* és *Clarion* közbelépésével — ismét talpraállott. Az utolsó mérközés egy vad catalániai bikával folyt, amely szintén sok izgalmat okozott. Egyébként a közönség már egészen átérzi a viadalok spanyolos hangulatát s virágokat szór a toreadorok felé, akik fálás hajlongással köszönik a bucsuestéket tetézésének minden jelét.

— **Egy ezredesné botránja.** Az egyremásra kipattanó katonabotrányok sorában ezuttal *Dánia* szerepel. A botrány hősnője egy kopenhágai dragonyos ezredes felesége, aki gazdag, ősnemes családból való, de rendkívül pazar életmódja folytán végre is kiapadtak a pénzforszáai. Az ezredesné ekkor váltót hamisított *Harald* dán herceg nevére, de amikor leszámoltatta a váltót, a bankban kétségbevonták az aláírás valódiságát. Hogy azonban megakadályozzák a botrány kitörését, érvénytelen utalványt adtak a pénzügyekben járatan asszonynak, amelyet természetesen sehol sem váltottak be. Ám az ezredesné tombolni kezdett, amikor észrevette, hogy félrevezették, annyira, hogy a férje bevitette az örültek házába és megtiltotta a tiszteknek, hogy a felesége nevét említsék. Az ezredesné azt állítja, hogy régebben 20 000 koronát kölcsönzött a hercegnek, a herceg azonban tagadja az aláírás valódiságát. *Harald* herceg egyébként a trónörökös fia és huszárhadnagy egy kopenhágai ezredben.

— **A szülőknék,** kik gyermekeiket valamely iskolai intézetbe adják, a különféle kelékekkel való felszerelés sok gondot okoz. Az intézetekhez nemcsak az iskolaszerekre, hanem a ruházatra, fehérneműre és egyéb kelékekre nézve is pontosan betartandó szabályok vannak. A pozsonyi *Tausky* J. Fiai cég előtt minden intézetnek a fehérneműk, paplanok, derékalkak stb. vonatkozó összes szabályai ismeretesek és ez a cég előírás szerint való teljes intézeti kelengyéket a legjobb kivitelben szállít. A cég készséggel küld kívánatra részletes költségvetést.

— **Ünnepnapok Ó-Budavárában.** Vasárnap nagy díszelőadás lesz Ó-Budavárában az összes színpadokon. Este látogatásukkal tisztelik meg a remek mulatóhelyet a Budapestten időző német újságírók, akiket *Friedmann* igazgató szívesen lát vendégül. Délután gyermekünnepély lesz s a belépésnél minden gyermek szép karikát kap emlékkül a *The Holborn*'s karikaművészektől, akik a délutáni előadásban is fellépnek. Csütörtökön, július 14-én, három napra terjedő nagy francia ünnep kezdődik Ó-Budavárában. Az ünnepélyen, amely párját ritkító lesz a mulatóhely ünnepélyei között, lesz nagy díszfelvonulás korhú jelmezekben, továbbá jelenetek XIV. Lajos fénykorából, Napoleon császársága idejéből; Franciaország legszebb

Kávét, teát és pálinkát partiban

vesz és elad **PRAJZSÁK** ZS. Bpest, VII., Hársfa-u. 25. Szétküldés — 5 kilós postacsomagokban is — bérn. utánvétell. Cubakávé frt 9, 8, 6, كوكسز sir frt 3. (Francia gyártmány.)

napjai elevenednek meg előttünk. A nagyszabású ünnepélyre már most készül az igazgatóság.

(x) D. Fèvre francia szódavizgépek Kertész Tódornál.

(x) **A Balassa-féle ugrokatej** kitünő szer kúfítás, pattanás, mitesser ellen. Két-három bekenés után biztos a hatása. Üvege 2 koronáért kapható *Balassa K.* gyógyszerüzében, (Budapest, Erzsébetfalva 1. szám.)

Testvérgyilkos csendőrhadnagy

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, július 9.

Megrendítő családi tragédia játszódott le ma délután Budán, egy előkelő, közismert uricsalád házában. Egy idegbeteg, zavart kedélyű fiatalember, volt csendőrhadnagy, akit a csendőrségtől is beteges, izgatott kedélye miatt bocsátottak el, agyonlőtte az öcsését. A szomorú eset részletei a maguk valóságában még mind-ig ismeretlenek, mert a mélyen sujtott család s a vizsgálatot vezető hatóságok eltitkolják azokat s csupán csak a szomszédok vallomása alapján lehet következtetést vonni a részletekre s a megrendítő dráma okaira.

Budán, a Kereszt-utca 9/a szám alatt lévő házban lakik *Hilbert Gusztáv* királyi tanácsos, pénzügyigazgató-helyettes, feleségével és három felnőtt fiával. A legidősebb fia, *Károly*, hivatalnok a pénzügyminisztériumban, a középső, *Rezső* — a mai tragédia szomorú hőse — csendőrhadnagy volt, míg a harmadik, *Gusztáv*, most végezte a középiskolát.

Hilbert Gusztáv, aki rendkívül képzett, nagytudású pénzügyi tisztviselő, nagyon boldog családi életet élt. Egyetlen szomorúsága *Rezső* fia volt, aki tanulni sem akart s rendkívül izgága, ideges természeténél fogva a társaságok sem fogadták be. *Hilbert* erre elhatározta, hogy fiát beadja a csendőrséghez. Csakugyan így is lett s *Hilbert Rezső*, aki mint közcsendőrként kezdte meg szolgálatát, felvitte a hadnagyságra. Itt sem volt azonban maradása. Összeférhetetlen, izgága természete örökös ellenkezésbe sodorta felebbalóival. Egyik állomásról a másikra helyezték át s a dolog vége az lett, hogy *Hilbert Rezső* kénytelen volt elhagyni állását s hazajönni szüleihez.

A *Hilbert* csendes, nyugodt családi élete ettől a perctől fogva teljesen megváltozott. Az önmagával és sorsával elégedetlen ember szülei-vel, testvéreivel kiméretlenül, szinte kegyetlenül bánt, úgy, hogy a családban e miatt napirenden voltak a kínos jelenetek, annyira, hogy a szomszédok is szinte megszokták már az örökös veszekedést.

Éppen ezért ma sem tűnt fel senkinek, hogy amikor a legidősebb fia, *Károly* hazajött a hivatalból, erőlesen rendreutasította öcsését, aki kevéssel előbb édesanyjával és öcsésével gorbászkodott. *Károly*, a legidősebb fiu kijelentette izgága öcsésének, hogy ha nem hagy fel szülei kizásával s nem változtatja meg izgága modorát, kénytelen lesz őt kitiltani a házból.

Mindaz természetesen nagy lármával ment végbe, úgy hogy a szomszédok, *Szirmay István* hivatalnok neje, ennek 16 éves fia, továbbá *Lakatos Gézá* és *Horváthné*, egy kereskedő neje figyelmessé lettek a hatalmas veszekedésre és a másfél méter magas kőfal mögül hallgatták azt. A szóváltás egyre fokozódott s a szomszédok hallották, amit a volt csendőrhadnagy magából kikelve, kiáltotta:

— Vigyázzatok, mert mindnyájan meghaltok!

— Gyáva vagy te ahhoz, hogy fegyvert merj a kezembe venni! — kiáltotta oda a legkisebb fiu, a 18 éves *Gusztáv*.

Pár pillanatnyi kínos csönd következett, majd gyors egymásutánban két revolverlövés történt el, amire kétségbeesett sikoltozás és futkosás zaja követt.

A szomszédok sejtették, hogy valami nagy katasztrófa történt *Hilbert*knél. Nemsokára megtudták a valót. *Hilbert Rezső* a szóváltás alatt előrántotta a revolverét és kétszer rálőtt az öcsésére. Az egyik golyó a halántékán érte, a másik a mellébe furdott. A szerencsétlen ifju hürögve kiáltotta:

— Jaj anyám, meghalok!

Azután élettelenül rogyott a földre. Mikor a gyilkos testvér látta, hogy öcsese halálosan találva összerogyott, maga is megdöbbentettének következményeitől s örülten futkosva kiabálta:

— Vízet hozzatok, vizet!

A házbeliak a mentőkért telefonáltak, akik ki is vonultak, mire azonban kiértek, a szerencsétlen ifju meghalt.

A szomorú esetről értesítették a rendőrséget is, ahonnan *Nagy Imre* segédfogalmazó, majd *Tóth János* fogalmazó ment ki az eset színhelyére s kihallgatták a család tagjait és a szomszédokat a gyilkosságra vonatkozólag. *Hilbert Rezső* teljes apathiával fogadta a rendőrség embereit. A kihallgatás végzetével letartóztatták.

Horváth Jánosné és *Lakatos Gézá* a rendőrség emberei s az érdeklődők előtt a következőleg beszélték el a történeteket:

— Három óra felé nagy lármát hallottunk a szomszédban. A csendőrhadnagy rettenetesen kiabált. Mindig így szokott tenni, ha megharagudott anyjára. Ma rendes szokása szerint ismét lelévéllel fenyegetett mindenkit. Testvére, *Hilbert Károly* és *Gusztáv* el akarták távolítani a házból, de *Hilbert Rezső* nem tágitott. Inkább meghal, — mondotta — de nem hagyja el a házat. Erre dühösen ráváltak, hogy akkor löjje agyon magát.

— Dehogy lövöm agyon magamat — kiáltotta a volt hadnagy — inkább titeket.

— Gyáva vagy te ahhoz, — gunyolódott *Gusztáv*. — Nincs ahhoz merszed, hogy agyonlőj bennünket.

A következő pillanathan eldőrdült egy lövés, melyet nyomon követett egy másik.

Hilbert Gusztáv összerogyott és ezt hürögte:

— Anyám, lelőtt engem!

Mire a mentők megérkeztek, *Hilbert Gusztáv* meghalt.

A rendőrség késő éjszaka is folytatja a vizsgálatot a keresztutcai testvérgyilkosság ügyében. Este olyan adatok merültek fel, amelyek arra vallanak, hogy a tragédia nem úgy történt, mint a szomszédok állítják, hanem állítólag *Hilbert Gusztáv*, a 6-ik reiskolai tanuló előbb rálőtt a testvére, a csendőrhadnagra, azután pedig önmagát lötte agyon.

Egész estig azt hitte a rendőrség, hogy testvérgyilkosságról van szó. Mikor azonban a fiatal *Hilbert Gusztáv* holttestét megmotozták, két levelet találtak nála. Az egyik levél édesanyjának, a másik az édesanyjának szól. Ebből azt következteti a rendőrség, hogy a fiatal *Hilbert* előre készült arra, hogy bátyját lövi s azután a saját életét pusztítja el. Az is kiderült, hogy a revolvert, amelyet ma a szobában megtaláltak, ma délelőtt *Hilbert Gusztáv* vásárolta egy vaskereskedésben s ugyanott golyókat is vett hozzá.

Ma éjszaka a rendőrség kihallgatta *Harz Antónia* cselédet, aki évek óta *Hilbert*knél szolgál. *Harz Antónia* azt mondta el, hogy *Hilbert Rezső*, a csendőrhadnagy ma délben őt elküldte egy öltözet ruhával a zálogházba s arra őt forintot hozott. A ruhát azért küldte a csendőrhadnagy a zálogházba, mert az édesanyjától husz koronát kért, de nem kapott. A hadnagy ekkor a következőket mondotta az édesanyjának:

— Ha délután 3 óráig nem kapom meg a pénzt, meglátja, hogy mi fog történni.

Ugy látszik, hogy a fiatal *Gusztáv* rátámadt a bátyára, hogy miért küldte el a ruháját a

zálogházba. Azt mondják, hogy a csendőrhadnagy erre így torkolta le öcsését:

— Hallgass, fattyu, mi közöd van nekem elhez!

Ezután történt a rettenetes tragédia, amelynek részleteit a legsűrűbb homály fedi.

A rendőri sajtóiroda különben a következőket jelenti az esetről:

Ma délután 3 óra tájban telefonértesítés érkezett a rendőrséghez, hogy a Kereszt-utca 9/a szám alatt *Hilbert Gusztáv* budapesti születésű 18 éves 6-ik reiskolai tanuló a szülői házban öngyilkosságot követett el. A rendőrsztviselő a szakértő orvossal a helyszínén gyórus körülmények között oly helyzetet talált, amelynél fogva a bírói szemle megtartása szükségessé vált. Az időközben megejtett rendőri nyomozás, valamint a szomszédok vallomásai még bonyolultabbá tették a helyzetet, úgy hogy az időközben megérkezett törvényszéki soros vizsgálóbíró *Hilbert Rezső* pozsonyi születésű 33 éves nyugalmazott csendőrhadnagnak testvérgyilkosság büntetékének gyanúja miatt előzetes letartóztatást írendelte. A rendőrség *Hilbert Rezsőt* letartóztatásba helyezte.

SZINHÁZ, ZENE

**** Budai nyári színház.** A budai nyári színházban a jövő héten kezdű meg több estére terjedő vendégjátékait *Jászai Mari* a Nemzeti Színház illusztris művésznője; csütörtökön *Medea*t, szombaton *Elektrát* és vasárnap *Stuart Mária*t játssza. Hétfőn és szerdán *Rózsahegy*i Kálmán folytatja vendégjátékait a *Charlie néma* című bohóságban. Kedden *Kovács Mihály* vendégfellépésével a *Boccaccio* operete és pénteken a *Bob herceg* kerül színpadra. A buda szinkör legközelebbi ujdonsága *Heijermans Herman* *Penz* című nagyszabású drámai műve a jövő héten kerül bemutatásra. Az igazgatóság elfogadta előadásra *Kazalichy Antal* a *Tetemre hívás* című darabját.

**** Városligeti Szinkör.** Holnap, vasárnap este kerül színpadra huszadszor *A hét Szélinger* című bohózat, amely már annyi telt házat szerzett a ligeti arénának. Délutáni előadásul holnap *Egy szegény ifju történetét* adják. A Szinkörben nemsokára *Sziklai Kornél* lép föl.

MŰVÉSZET

— **Rudolf trónörökös szobra.** Az *Uránia* tudományos egyesület igazgató-választmánya ma délután *Molnár Viktor* közoktatásügyi miniszteri tanácsos elnökele alatt tartott ülésén elhatározta, hogy *Rudolf* trónörökös szobrát a Városligetben azon a helyen állítja fel, ahol a király az 1886-iki országos kiállítás megnyitotta. A szobor elkészítésére a választmány pályázatot tűz ki, illetőleg öt szobrászt felszólít, hogy augusztus 10-ig nyilatkozzék, vajjon hajlandó-e mintáit december 15-ig bemutatni. Az öt művész *Telts Ede*, *Kallós Ede*, *Ligei Miklós*, *Istók János* és *Holló Barnabás*.

— **Műkiállítás Baján.** Ma nyílt meg Baján a *Horovitz Gusztáv* lapszerkesztő kezdeményezésére rendezett műkiállítás. A gazdag tartalmu kiállítást *Schmász Endre* főispán nyitotta meg hosszabb beszéddel, amelyben méltatta a kiállítás jelentőségét.

IRODALOM

○ **Lia könyve.** Ujabb verseit adja ki ilyen című könyvben *Peterdi Andor* fiatal költő, akinek *Szivem* című kötetével tavaly szép sikere volt. A könyv szeptemberben jelenik meg s két koronáért megrendelhető a szerzőnél: Sziv-utca 3. földszint 6.

○ **Nagyvárad múltjából és jelenéből.** Ilyen című monográfia jelent most meg *Lakatos Lajos* nagyváradi városi levéltáros tollából. Nagy szorgalommal és historiai érzékkel ásta ki a szerző a levéltárnak Nagyváradra nézve érdekes és jellemző adatait s ezekből kényelmesen kezelhető anyagot állított össze a város történetéhez. A könyv a szerzőnél kapható.

○ **Három oszok.** Ilyen címmel *Hontí Henrik* legközelebb novellás kötetet ad ki. A könyv ára 1 korona; megrendelhető a szerzőnél, Ipolszágon.

tribunról nézte a futamot, felült Verandára és végiglovagolta a versenyt a másodiknak érkezett be Páfrány mögött. De miután a visszamaradásánál nem volt megfelelő a sulya, diszqualifikálták. A részletes eredmény egyébként ez:

I. Siófoki díj. Díj 1200 korona. Távolság 1600 méter. Báró Waldhott K. **Quid nuncja** (gróf Thun) első, Mr. Paul Flying Dragonja (Eltz) második, gróf Pejacevich A. Ezazja (Krause) harmadik. Totalizátor: 10 : 41.

II. Öreglaki gátverseny. Díj 1500 korona. Távolság 2400 méter. Mr. Paul Augustinaja (Eltz) első, báró Inkey Orneja (Kendeffy) második, Emmel S. Gurulja (Raus) harmadik. Azután Vyllar, Partanna, Fainéant. Totalizátor: 10 : 22. Helyrefogadások: I. 50 : 94. II. 50 : 294.

III. Somogy megyei akadályverseny. Díj 1200 korona, távolság 4000 méter. Liptay B. **Páfránya** (Raus) első, Öreglaki ménes Dalloslányja (Kendeffy) kitért második, báró Morpurgo A. Verandája (Thun) diszqualifikálva harmadik. Totalizátor: 10 : 16.

IV. Keszthelyi gátverseny. Díj 1200 méter, távolság 2400 méter. Mr. Paul Mirageja (Eltz) első, Öreglaki ménes Neluscoja (Kendeffy) második, Pongrácz A. Babámja (Raus) harmadik. Azután: Hableány. Totalizátor: 10 : 14. Helyrefogadások: I. 50 : 50. II. 50 : 52.

V. Eladók versenye. Díj 1000 korona. Távolság 2000 méter. Mr. Albert Wood France (Krause) első, Supp T. hadnagy Othello (Supp) második, Antal M. főhadnagy Susarló (Eltz) harmadik. Totalizátor: 10 : 15.

VI. Boglári handicap. Díj 1200 korona. Távolság 1200 méter. Báró Inkey J. **La Guerre** (Kendeffy) első, gróf Pejacevich A. Robber (Krause) második, Mr. Paul Mardonius (Eltz) harmadik, azután Escamillo, Felemás. Totalizátor: 10 : 58. Helyrefogadások: I. 50 : 100. II. 50 : 72.

A holnapi nap programján nagyobbára ugyanazok a lovak szerepelnek, mint az előző napon s így különösebb sportra ezúttal sincsen kilátás. Az egyes futamokban a következőket jelöljük:

- I. Szemérmes—Ezaz.
- II. Hamar—Sempermind.
- III. Páfrány—Mirage.
- IV. Augustin—Fainéant.
- V. Kaposi ist.—Ooi.
- VI. Gurulj—Telramund.

***. Karisbadi versenyek. (Negyedik nap.)**

A karisbadi meeting negyedik napjának programján két értékebb díj szerepel: a 30.000 koronával dotált *Egerlandi díj* és a 10.000 koronával akadémia-verseny. Fájdalom, mind a két futamban aig néhány ló fog a starthoz állani és ez által sokat veszítenek érdekességük-ből. Az Egerlandi díjat minden valószínűség szerint a Péchy-istálló nyeri meg Trocadero révén, míg helyre a Springer-istálló esélytjele jöhet. Az akadályversenyben a legjobb közülylvel Socius bír, de figyelemre méltó ellenfele lesz a francia származású La Mioche. Az egyes futamokra a következők a tippjeink:

- I. Duloinca—Reeves-ist.
- II. Figyelem—Sphinx.
- III. Trocadero—Springer-ist.
- IV. Radius—Therane.
- V. Socius—La Mioche.
- VI. Egyedi-ist.—Arizons.

TÁVIRATOK

Elhamvadt gazdaságok.

Bümbisch-Leipa, július 9. Ma délelőtt *Habichsteinban* (Habstein) tűz ütött ki, mely a nagy szélben nagyon gyorsan elharapódzott és 18 gazdaságot elhamvasztott. A kár 100.000 koronát és csak kis részben van biztosítással fedezve. Mintegy százan hajléktalanokká váltak.

A macedóniai kérdés.

Páris, július 9. Goluchowski és Deleassé tanácskozásai teljes megegyezésre vezettek a macedóniai kérdésben.

A kolera.

Baku, július 9. A kikötő parancsnoksága elhatározta, hogy a koleraveszély elhárítása céljából az ideérkező hajókat vizsgálat alá veszi. A városi tanács korlátlan hitelt nyitott meg egészségügyi célokra.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, július 9. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) A mai hetiüzsdén *buza* 15 fillérral drágább volt, mint nyolc nap előtt; néhány nagyobb tétel került eladásra idei árúból, így 3000 mm. 76 kg. magyar, augusztusra 9.25 K. Trauttmansdorfból, 97 kg. aug.-ra 8.50 K. Gyertyámsról, 77 kg. aug.-ra 8.60 K. Udvardról, 8.65 K. Érsekújvárról. *Rozsban* aránylag jó volt a forgalom; egy morvaországi malom átvett 15.000 mm. új árut. Az árak új árúban 10, régiben 5 fillérral voltak magasabbak, mint nyolc nap előtt. Eladott: 6.45 K. júl. Ereस्कéről, 6.10 K. júl.—dec. Debreczéből, 6.17½ K. júl.—szept. Félegyházáról. *Tengeri* 5.70—5.90 K. 15 fillérral szilárdult. *Zab* 15 fillérral drágább; magyar zab minőség szerint 6.30—6.95 K., változott 7.50 K.

Bécs, július 9. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) A *délelőtti magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 640.75. Magyar hitelrészvény 748.—. Bécsi bankkegyesület 280.—. Union-bank 513.—. Länderbank 516.75. Osztrák-magyar államvasut részvény 427.50. Déli vasut 81.—. Elbavölgyi vasut 421.50. Északnyugati vasut-részvény —.—. Dohányrészvény 348.—. Rimanurányi vasmű 492.—. Alpesi bányarészvény 428.25. Májusi járadék —.—. Magyar koronajáradék 99.50. Osztrák koronajáradék 97.15. Lombard —.—. Török sorsjegyek 128.50. Német birodalmi márka 117.37. Napoleon d'or 19.61.

Berlin, július 9. (Zárlat.) 4½% papír-járadék 100.25. 4½% ezüst-járadék —.—. 4% osztrák aranyjáradék 101.10. 4% magyar aranyjáradék 100.—. Elbavölgyi vasut —.—. Osztrák hitelrészvény 201.30. Magyar koronajáradék 97.50. Déli vasut —.—. Osztrák-magyar államvasut 136.10. Károly Lajos vasut —.—. Kassa-oderbergi vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.—. Bécsi váltóár 85.15. 4% új orosz kölcsön —.—. Magyar vasuti beruházási kölcsön —.—. Török dolányrészvény —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Olasz járadék —.—. Disconto Commandit 137.30. Magyar hitelbank —.—. Általános villamosági Edison 215.60. Dynamit Trust 208.50. Gelsenkircheni 217.—. Harpeni 198.—. Laurakohó 242.50. Az irányzat esendes.

Páris, július 9. (Zárlat.) Osztrák-magyar Állami vasut —.—. Új török-konzol 123.75. Egyiptomi járadék 106.05. Osztrák Länderbank 459.—. Párisi bankrészvény —.—. 3% os francia járadék 89.05. 4% os spanyol járadék 87.75. 3% os új törzsihitel járadék —.—. Crédit foncier de France 680.—. Alpesi bányarészvény —.—. 4% 1890. román kölcsön —.—. Görög kölcsön —.—. Váltó Olaszország 90 pari. Váltó Amsterdamra 206.68. Váltó Brüsszelle 90 1/2. De Beers 483.30. Chartered 42.75. 5% os bolgár kötelezvény 483.—. Magyar aranyjáradék 100.25. Déli vasut 321.50. Váltó Londona 252.20. Osztrák aranyjáradék 101.20. Török sorsjegy 123.75. Meridional vasut —.—. 4% os olasz járadék 102.25. Otoman-bank 567.—. 3% os francia-járadék 98.05. Osztrák földhitelintézet 1290.—. Déli vasuti elsőbbségi kötvény 321.50. 4% os 1896. román kölcsön —.—. Dohányrészvény —.—. Váltó Bécsre 104.12. Váltó német piacokra 129.28. Rio 13.38. East Rand 191.50. Randfontein 75.60. Magyar jelzálogbank 531.50. Az irányzat esendes.

Frankfurt, július 9. (Zárlat.) 4½% os papír-járadék 100.20. 4% os osztrák aranyjáradék 101.10. 4% os magyar aranyjáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 201.20. Osztrák-magyar államvasut 156.10. Északnyugati vasut 104.—. Buhstiehradi vasut —.—. Londoni váltóár 204.02. Bécsi bankkegyesület 130.25. Villamos részvény 139.—. 3% os magyar aranykölcsön 83.50. 4½% os ezüstjáradék 100.45. Osztrák koronajáradék 100.—. Magyar koronajáradék 97.60. Osztrák-magyar bank 115.90. Déli vasut részvény 17.20. Elbavölgyi vasut 106.—. Bécsi váltóár 85.10. Párisi váltóár 809.30. Unionbank részvény —.—. Alpesi bányarészvény 213.—. Az irányzat gyenge.

Hamburg, július 9. (Zárlat.) 4½% os ezüst-járadék 100.—. 1860. sorsjegy —.—. Déli vasut 17.—. 4% os Osztrák aranyjáradék 100.70. Osztrák hitelrészvény 201.45. Osztrák-magyar államvasut 136.70. Olasz járadék 103.20. 4% os magyar aranyjáradék 100.—. Az irányzat esenges.

Berlin, július 9. (Esti forgalom.) 4% os magyar aranyjáradék —.—. Magyar koronajáradék 97.50. Osztrák hitelrészvény 201.10. Osztrák-magyar államvasut 136.10. Déli vasut 17.25. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Osztrák bankjegy készpénz —.—. Buhstiehradi —.—. Orosz bankjegy 216.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

New-York, július 9. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) *Gyapot:* New-Yorkban helyben 10.95 (11.25). *Juliusra* 10.46 (10.74). *Okt.-re* 10.40 (10.55). *New-Orleansban* helyben 11.19/16 (12.—). — *Petroleum:* Stand white New-Yorkban 7.80 (7.95). Stand white Philadelphianban 7.75 (7.90). Refined in Cases 10.50 (10.65). *Credit Balances at Oil City* 1.52 (1.57). — *Zsír:* Western steam 7.25 (7.25). Rohe és Brothers 7.20 (7.20). *Tengeri* irányzata bányádt. — *Juliusra* 53.3/4 (54.1/2). — *Szept.-re* 53.3/4 (54.1/2). — *Dec.-re* —.—. (—). — *Buza* irányzata bányádt. — *Piros ósi* helyben 112.— (111.1/2). — *Juliusra* 94.1/2 (95.—). *Szeptemberre* 87.4/4 (88.1/2). — *Dec.-re* 87.4/4 (87.4/4).

— *Májusra* —.—. (—). — *Gabona* szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—). — *Kávét:* fair Rio 7. sz 7.1/4 (7.1/4). — *Juliusra* 5.90 (5.90). *Okt.-re* 6.15 (6.25). — *Liszt:* Spring Wheat clear 3.85 (3.85). — *Cukor:* 3.1/2 —.—. (—). — 3.7/10. — *Ón:* 25.75—26.— (25.75—26.—). — *Réz:* 12.62—12.87 (12.62—12.87). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelentik.)

Chicago, július 9. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) *Buza* irányzata bányádt. *Jul.-ra* 88.3/4 (89.7/8). *Szept.* 84.— (84.—). — *Tengeri* irányzata bányádt. — *Juliusra* 48.3/4 (48.7/8). — *Zsír:* *Juliusra* 6.90 (6.95). *Szept.-re* 7.02 (7.10). — *Szalonna* short clear 7.37 (7.37). — *Sertésbár:* *Juliusra* 11.62 (11.72). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Napló: Vasárnap, július 10. — *Római-katolikus:* Amália. — *Protestáns:* Amália. — *Görög-országi* (június 27.): Sámson. — *Zsidó:* Thamuz 27. — *Nap két:* 3 óra 57 percek. — *Nyugszik:* 7 óra 40 percek. — *Hold két:* 1 óra 37 percek éjjel. — *Nyugszik:* 4 óra 42 percek délután.

Az országgyűlés megtekinthető 11—12 óráig. *Tanszerkiállítás* az iparszarnokban, *nyitva* délelőtt 9—12-ig, délután 3—6-ig. *Belépődíj* 40 fillér.

Nemzeti Szalon nyitva 9-től este 8 óráig. *Belépő-díj* 50 fillér.

Könyves Kálmán-lárasdgy művészeti szalon. (Nagy-mező-utca 37. szám.) Megtekinthető egész nap díjtalanul.

Nemzeti Múzeum. Régiségtár *nyitva* délelőtt 9—1 óráig. Többi tárai megtekinthetők 1 korona díj mellett.

Természettudományi gyűjtemények múzeuma (Ásványtár) *Múzeum-körút* 4. *nyitva* 8—10 óráig.

Technológiai Iparmúzeum *nyitva* 9—1-ig. *Közlekedési múzeum* a Városligetben *nyitva* d. a. 9—12-ig.

Földtani intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) *nyitva* délelőtt 9—1-ig. *Belépődíj* nincs. *Nyelvésnyelvtárak* zárva.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése.

— Július 9. —

Állomások	Levegőny. mm.	Hőmérséklet °C	Szél irányja és erője (4—10)	Felhőzet (1—9)	Csapadék mm.		Hőmérséklet	
					mm.	mm.	ma.	te.
Akna-Szelatina	64.3	17.5	E	2	0	—	28	19
Kösmárk	63.7	17.0	D	0	0	—	31	20
Budapest	65.5	22.0	0	0	0	—	31	14
Bécs	64.4	20.0	DNY	1	0	—	31	14
Berlin	63.3	20.5	0	0	0	—	30	16
Zágráb	65.2	19.4	DK	1	0	—	30	17
Fiume	63.8	24.3	E	1	0	—	33	20
Pécs	64.6	19.4	—	0	0	—	29	17
Debrecen	62.8	23.1	—	0	0	—	33	18
Bregda	63.7	26.8	E	1	0	—	30	20
Arad	63.7	22.0	DK	2	0	—	30	19
Temesvár	—	—	—	—	—	—	—	—
Kolozsvár	64.0	20.8	NY	1	0	—	34	14
Vajda-Hunyad	64.3	18.4	DK	2	1	—	28	12
Nagy-szeben	63.9	23.6	NY	3	0	—	29	20
Bécs	64.3	22.0	0	0	0	—	31	14
Prága	66.2	21.4	ENY	1	1	—	30	16
Krakó	65.0	20.8	DNY	1	4	—	28	18
Tarnopol.	—	—	—	—	—	—	—	—
Bregda	67.9	16.8	EK	1	—	—	28	19
Baluzburg	66.9	21.7	D	4	0	—	28	12
Klagentur	65.1	18.2	E	1	0	—	28	12
Lasina	63.1	25.6	—	0	0	—	30	25

Jelek magyarázata: K = kelet, Ny = nyugat, D = dél, É = észak, A felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = 10% nyíre derült, 2 = részben felhős, 3 = 10% nyíre borult, 4 = egészen borult, 5 = eső, * = hó, — = köd, — = zivatar.

Hazánkban derült és igen meleg idő uralkodik. A maximális hőmérséklet egyes helyeken a 35 fokot is elérte.

Oroszországra mély depresszió került, minnek következtében a maximum Európa nyugati felére szorított.

Európa időjárása meleg és Oroszország kivételével, száraz, jobbra derült jellegű.

Küldés: A hőség csökkenése, helyenkint élnék szelek és legfeljebb az ország keleti felében elvélve zivatarok várhatók.

UTMUTATÓ

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvény-tőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Benke Gyula. Központ és magy. kir. szab. osztályorszájáték főelárúsi helye: VI., Andrássy-ut 5. Kézál-gazdálkodók: IV., Károly-körút 18.; IV., Ferenckertre 4. Irányi-utca sark; VII., Király-utca 57.; VIII., József-körút 2.; VIII., Üllői-ut 6. sz.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. gyermek- és életbiztosító-intézet Budapest, VI. ker., Terezkörút 40—42. Alapították 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermek- és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási Állomány: 46.000.000 korona.

KÖZGAZDASÁG

Az Osztrák-Magyar Bank. Az Osztrák-Magyar Bank állása június 7-én a következő volt: Bankjegyforgalom 1.625.500.000 korona (— 30.506.000 korona.) Érckészlet 1.511.561.000 K. (+ 8.709.000 K.). Leszámitolási tárcza 283.923.000 korona (— 21.528.000 K.). Lombard-kölcsönök 41.811.000 korona (+ 656.000 korona). Adómentes bankjegyártalék 283.221.000 korona (+ 39.218.000 korona).

A kereskedelmi és iparkamarai választás. A kereskedelmiügyi minisztérium a kereskedelmi és iparkamarai választás föltérjesztett eredményét úgy módosította, hogy a megválasztottak sorába *Vikár* és *Gyömrei* helyett *Krieszhabert* és *Dán Leót* vette föl. Ez ellen a módosítás ellen az elégedetlenek népgyűlést is tartottak s most arra kéri a főváros tanácsát, hogy foglaljon állást a minisztérium döntése ellen. Azonfölül megfőlebbtették az ügyet a közigazgatási bírósághoz, azon a címen, hogy a minisztériumban nem számlálták meg jól a beadott szavazatokat.

Gazdasági kiállítás Veszprém. Aug. 28-án gazdasági kiállítás nyílik meg Veszprém-ben és tart szeptember 8-ig. A kiállítást *Tallán Béla* földmívelésügyi miniszter nyitja meg. A kiállítás területén lesz az országos gazdaságkongresszus augusztus 30-án.

Sertés-konzumvársári jelentés. (A székesfővárosi sertésvásár és közbárányintéző-sége.) Julius 9-én. Főhajtás összege 21 drb sertés, — darab süldő. Előző napi eladatan maradvány 139 darab sertés, — darab süldő, összesen 190 darab sertés, — darab süldő. Eladatot 144 darab sertés, — darab süldő. Eladatan maradvány 16 darab sertés, — darab süldő. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok. — Kötveköz árak jegyzetettek: Zsirsertés: Öreg I. r. 350 kilogrammon felül — K.-ig, II. rendű 280—350 kilogrammig 88 — fillérig, II. rendű selctezett fillérig, kanló — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 95—97 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 90—95 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogrammig 84—88 fillérig, süldő fillérig, malac — fillérig. Hussertés: nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogrammig — fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogrammig — fillér. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élsúlyban értendőek.

Bécsi vágómárhavásár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A st.-marki központi vásárocsarnokban a megtartott vesztegzári marhavásárra felhajtattott 475 darab szarvasmarha.

Felhajtás: kilogrammonként élsúlyban magyar hizókör 60—74 K., I. rendű minőségű 79. — K., kiv. — fillér, II. minőségű — fillér, kiv. III. minőségű — fillér, galicai hizókör fillér, I. minőségű — kivételesen — fillér, II. minőségű — fillér, III. minőségű — fillér; német hizókör — fillér, I. minőségű 78—84, kiv. — fillér, legelőre 85—87 fillér, II. minőségű 68—76 fillér, III. minőségű — fillér. Silányabb minőségű hizókör — fillér, parasztokör — fillér, levágott ökor — fillér. Bika 60—80 K., kivételesen — K., tehén — K., kivételesen — K., bivaly — K. Az árak métermázsánként, élsúlyban értendőek, fogyasztási adóval együtt.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, július 9.

A mai tőzsdén 50.000 métermázsas buza került a forgalomba néhány fillérrel magasabb áron.

Rozs jegyzése változatlan, új áru irányzata szilárd.

Tengeri és zab ára 5 fillérral emelkedett. Eladatot:

Buza. *Tiszavidéki:* 500 mm. 79-5 k. 9 K. 60 f., 500 mm. 79 k. 9 K. 60 f., 100 mm. 80 k. 9 K. 60 f., 100 mm. 79-5 k. 9 K. 60 f., 725 mm. 80 k. 9 K. 55 f., 4000 mm. 79 k. 9 K. 55 f., 100 mm. 79-5 k. 9 K. 55 f., 100 mm. 79-5 k. 9 K. 40 f. felső. 100 mm. 79-5 k. 9 K. 40 f., 1000 mm. 79 k. 9 K. 52½ f., 2000 mm. 79 k. 9 K. 50 f., 3000 mm. 79 k. 9 K. 45 f., 3000 mm. 78-5 k. 9 K. 50 f., 550 mm. 78 k. 9 K. 55 f.
Uj buza: 800 mm. 81 k. 9 K. 42½ f.
Fehérmegyei: 9000 mm. 77 k. 9 K. 17½ f., 500 mm. 77 k. 9 K. 15 f., 500 mm. 77 k. 9 K. 17½ f.

Pestmegyevidéki: 100 mm. 77-8 k. 9 K. 20 fillér.
Tolnai: 450 mm. 76 k. 9 K. 07½ f.
Bánsági: 400 mm. 78 k. 8 K. 92½ f. 1750 mm. 78 k. 9 K. — f., 400 mm. 78 k. 8 K. 92½ f., 200 mm. 77-5 k. 8 K. 95 f., 1750 mm. 76-3 k. 8 K. 80 f.
Bácskai: 800 mm. 77 k. 9 K. 30 f.
Kutai: 900 mm. 77 k. 9 K. 25 f.
Beeskerei: 40.000 mm. 76-5 k. 8 K. 88¾ f.
Szerb: 4200 mm. 77 k. 8 K. 40 f.
Raktáru: 2000 mm. 77 k. 9 K. 02½ f., 500 mm. 77 k. 9 K. 02½ f., 1000 mm. 77 k. 9 K. — f., 1000 mm. 76-8 k. 9 K. — f., 1000 mm. 76-1 k. 9 K. — f., 3000 mm. 76 k. 8 K. 85 fillér.

Mind három hónapra.
Rozs: 600 mm. 6 K. 35 f., 500 mm. 6 K. 35 f., 100 mm. 6 K. 35 fillér, paritásra.
Uj áru: 200 mm. 6 K. 47½ f., 500 mm. 6 K. 45 f. paritásra.
Zab: 300 mm. 6 K. 25 f., paritásra, 400 mm. 6 K. 25 fillér.
Tengeri: 200 mm. 5 K. 42¾ f., 100 mm. 5 K. 40 f., kocsira rakva.

Készpénzfizetés mellett.
A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben és kilogrammonként.

Buza	50 kilogramm ára		50 kilogramm ára	
	K.-tól	K.-ig	K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	78	8.85	79	9.25
"	77	9.	80	9.80
"	78	9.05	81	9.40
Fehérmegyei	78	8.75	79	9.15
"	77	8.90	80	9.25
"	78	8.95	81	9.85
Pestvidéki	78	8.95	81	9.15
"	77	8.90	80	9.25
"	78	8.95	81	9.85
Bánsági	78	8.85	79	9.85
"	77	8.75	80	9.05
"	78	8.85	81	9.85
Bácskai	78	8.85	80	9.85
"	77	9.	80	9.85
"	78	9.05	81	9.85
Szerb	78	9.	81	9.85

Egyéb gabonafajták	50 kilogramm ára	
	K.-tól	K.-ig
Buza	uj elsörendű	6.20
"	középmínőségű	6.45
Árpa	takarmányára, I. r.	5.95
"	masodrendű	6.20
Köles	—	5.30
Zab	elsörendű	6.10
"	középmínőségű	5.90
Tengeri	betöltő 6	5.30
"	betöltő uj	5.40
"	6 fehé	—
"	uj román vagy bolgár	—
"	ciqumatin	—
Repos	káposzta	10. —

A határidőzsetlet folyamán a következő

kötések történtek.

Októberi buza	9.09—9.10—9.07—9.11
Áprilisi buza (1905)	9.23—
Októberi rozs	6.73—6.72—6.75—6.70
Juliusi tengeri	5.31—5.32
Augusztusi tengeri	5.46—5.49—5.54—5.47
Májusi tengeri (1905)	5.76—5.78—5.74—5.75
Októberi zab	6.29—6.32—6.28—6.33
Áprilisi zab	6.54—6.55

Dél egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Októberi buza	9.06—9.07
Októberi rozs	6.69—6.70
Juliusi tengeri	5.45—5.46
Augusztusi tengeri	0.—0.—
Májusi tengeri (1905)	5.75—5.76
Októberi zab	6.33—6.34

Délután fél 5 órakor zárul:

Októberi buza	9.08—9.09
Októberi rozs	6.72—6.73
Októberi zab	6.32—6.33
Juliusi tengeri	—

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsdén alacsonyabb londoni és párisi jegyzések következtében szűk korlátok közt mozgott az üzlet és kedvetlen hangulat mellett a nemzetközi értékek csökkentek és gyengébb irányzattal zárultak. Délben berlini alacsonyabb jegyzésekre a hangulat csekély forgalom mellett kedvetlen maradt és a vezető értékek ára zárlattal lemorzsolódott. Valuta és ércáru változatlan.

A helyi értékek piacán nyugodt volt az irányzat.

Előtőzsde. Gyöngült. Osztrák hitelrészvény 641.—640.25. Magyar hitelrészvény 750.—749.25. Osztrák-magyar államvasut 636.50—636.— korona.

Déli tőzsde. Kedvtelen. Osztrák Hitelrészvény 640.50—640. Magyar hitelrészvény 749.— korona.

A helyi értékek piaca nyugodt. Kötetett: Salgótarjáni kőszén 545. Magyar fegyver- és géppár 318.—322.— korona.

A prémiumüzletben díjbiztosítókért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— korona, 8 napra 9—10 korona, 1904. június hó végére 13—15 korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 641.—. Magyar hitelrészvény 750.50 Leszámitolóbank —. Rima-murányi vasmű —. Osztrák-magyar államvasut —. Közúti vaspálya —. Városi villamosvasut —. korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.

a) Magyar államadósság.		Pénz	Áru	Pénz	Áru
Arany. med.	118.50	119.—	1870. áll.ny.-k.	207.—	210.—
Jul.-ra	97.15	97.55	400 K.-k.	98.50	99.50
Koronárédek	—	—	Magy. földt.	—	—
Koronaj. ultim.	—	—	kermt.	—	—
Jul.-ra	97.15	97.35	Horr.-szl. jelz.	—	—
Koronaj. 2/2/2/2	89.—	89.50	földv. kötv.	98.—	99.—
Vaskapu-köl.	82.—	83.—	Tiszai nyer-	162.—	165.—
			kötes. 200 K.		

b) Osztrák államadósság.

Koronaj. máj.	—nov.	Papírj. tge.—	aug.	—
90.—	90.50	90.75	99.75	100.25
		Koronaj.	99.—	99.50

c) Egyéb nyilvános kölcsönök.

Budapest főv.	1897. 4/2/köl.	96.—	96.75	Temes-Béga-társulat 4/2	98.—	99.—
---------------	----------------	------	-------	-------------------------	------	------

Szankok.

Magy. j. hftfb.	—	—	—	—
Bank	279.—	281.—	Ugyanaz jul.	—
Elő magyar	—	—	med.	502.—
iparbank	335.—	336.—	M. keresk. r.-t.	565.—
Plumet hitelb.	136.—	138.—	M. leszámbank	—
Bazal bank	210.—	212.—	Ugy. jul. med.	449.50
Hermes m. ált.	—	—	M. tők. közp.	1060.—
váltózl. r.-t.	240.—	260.—	jelzőfog.	1450.—
Magyar hitelb.	—	—	Osztr. hitelb.	—
Ugyanaz jul.	—	—	Ugy. jul. ult.	640.50
med.	749.—	749.50	Osztr.-magy. b.	1615.—
M. agr. és járb.	450.—	400.—	Pesti m. keresk.	1645.—
			kedelmi bank	2765.—
			Ostályszár. r.-t.	1800.—

Takarékpénztárak.

Belvárosi	223.—	224.—	Magy. ált. tők.	565.—	575.—
Epesti III. ker.	200.—	220.—	Orsz. közp.	1595.—	1605.—
Epest-Erzsébv.	212.—	220.—	Pesti hazad.	2140.—	2100.—
Epesti tők. és	—	—	Ugy. jul. med.	1570.—	1570.—
orsz. zálogk.	419.—	421.—	Ugy. Intérem	770.—	780.—
Egyes. bpesti	2315.—	2325.—			

Balmok.

Concordia	180.—	190.—	Henger	800.—	820.—
Első budapesti	1060.—	1080.—	Moln. és sültök	375.—	385.—
Érsebet	430.—	435.—	Victoria	470.—	480.—
Luga	230.—	230.—			

Vasúti- és géppár-részvények.

Első m. gazd.	150.—	166.—	Nicholson	205.—	212.—
gépár	174.—	174.—	Rimauurányi	—	—
Pannabuss	174.—	174.—	Ugy. jul.-ra	491.—	491.50
Ganz	3100.—	3175.—	Schlick	340.—	360.—

Különböző vállalatok részvényei.

Ált. vagg. köl.	600.—	620.—	"Hungaria"-m.	—	—
Epesti ált. vill.	310.—	315.—	trágya	215.—	225.—
Béttöntöd. r.-t.	205.—	215.—	Kőbányai polg.	—	—
Gyapjóm.-gyár	550.—	—	—	270.—	280.—
Bécsi szövősz.	2350.—	2400.—	M. cukorgyár	15.—	10.—
Bétszék. r.-t.	475.—	465.—	M. villamosgép	283.—	283.—
Jódium-gyár	210.—	210.—	Nemzetk. vil-	—	—
Plumet rizsh.	2600.—	270.—	lamosság	566.—	570.—
Gschwinot-féle	—	—	Nemzetk. vagg.	—	—
szeszgyár	975.—	1000.—	konk. 5/2	518.—	538.—
			Royal-szántó	—	—

Közlekedési vállalatok részvényei.

Adria* tengh.	474.—	476.—	Epest-Uppat-	—	—
Epesti közúti	—	—	rákosp. vill.	170.—	180.—
vaspálya 5/2	—	—	Déli vasut	—	—
Ugy. jul. med.	571.—	572.—	Ugy. jul. ult.	82.—	83.—
Epesti közúti	—	—	Ungaróház.	830.—	860.—
sp. élv. jegy	850.—	860.—	Kassai-udvar.	378.—	388.—
Epesti vill. va-	—	—	Osztr.-magyar	—	—
rosi vp. 1903.	331.50	331.50	államvasut.	—	—
Epesti vill. va-	—	—	Ugy. jul.-ra	636.25	636.75
rosi vasut	—	—			
Ugy. élv. jegy.	110.—	115.—			

Sorsjegyek.

Bazilika	19.50	21.50	Ólász vörös-k.	42.—	44.—
Ugy. o. felbűb.	21.—	23.—	Ugy. o. felbűb.	46.—	47.—
Bécsvárosi	510.—	525.—	Osztr. vörös-k.	54.—	56.—
Jé-sziv	10.—	11.—	Osztrák hitel.	46.—	47.—
Ugy. o. felbűb.	10.—	11.—	Pályj	160.—	170.—
M. vörös-ker.	27.—	29.—			
Ugy. o. felbűb.	23.—	31.—			

Pénznemek.

M. vagy oszt.	11.35	11.43	Német Mr. b.	117.30	117.60
arany vert	—	—	Jegy (1903.)	95.—	95.30
M. vagy oszt.	11.37	11.33	Francia bjege	95.—	95.30
arany kör.	18.19	18.04	Ólász bjege	94.20	94.30
20 fr. arany	23.44	23.44	Román bjege	92.20	92.25
50 márk. arany	—	—	Szerb bjege	203.—	204.—

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag lucerna magyar 45.—52.— korona, vörös aprószemű 40.—43.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánügyi — korona, középszemű 44.—48.— korona, nagyszemű 48.—52.— korona. Disznószár: budapesti 61.50—62.— korona, vidéki — korona. Tablászalonna: légen szárított vidéki — korona, városi 4 darabos 51.—51.50 korona, 3 darabos 55.50—56.— korona, füstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — korona, 120 darabos — korona, 100 darabos — korona, 85 darabos — korona.

ŐS - BUDAVÁRA VILLANYVÁROS!

Nyitva d. n. 3 órától reggeli 4 óráig.

Ma vasárnap, július 10-én

A Budapesten időzött német hírlapírók tisztelőire minden színpadon

nagy díszelőadás.

A nagy variété színpadon két előadás. Délután 6 órakor nagy élt gyermek-előadás. Kétféle gyermekelőadás való másorral. Felép az egész műsor, köze a The Holborn's bámulatos karikaművészek, akikről minden gyermek harikát kap ajándékba.

Az esti díszelőadás az egész nagyvárosban műsor!

FOLIES COMIQUE.

Kivételesen "Az egy kis Garnizonból" című szenzációs bohózat. A szabad területen mindenféle szórakozás.

Nagy gyermekünnepély.

— Elővezet, bábszínház, zsákfutás, virsi-verseny, stb. stb. —
— A honvédeknek vonós-hangversenye.

Moulin rouge à la Paris

Nagy bal mábill.

Remek nagyszabású tűzijáték!

Belpéldáj 60 fillér, gyermekek 30 fillér. — Kedvezményes jegyek a városi tőzvédben kaphatók

Csütörtökön kezdődik a háromnapos francia ünnepély!!

CIRCUS BEKETOW ma vasárnap

2 nagy díszelőadás — este 8 órakor 2
— délután 4 órakor — este 1/2 órakor —
— Mindkét előadás ugyanazon szenzációs műsor. —
— Délután gyermekek előadások. Mindkét előadás: —
— LÖPÖG THE LOOP, szalagmenet a levegőben. —
— BIKAVIADAL, paródia a híres minta után. A kitűnő orosz dal és táncátvétel ALEXANDROFF, 5 hölgy, 3 férfi, 1 fiú.

Szájpadlás nélküli

légszívókamrás fogsorok.

A 23.355 számú magyar szabadalommal védett fogsoraink, a modern fogtechnika legnagyobb vívmánya, teljesen fölöslegessé teszi a káposok, a rugók, szájpádlémez és egyéb mesterséges erősítések használatát.

Fogsoraink kitűnőségét a legmesszebb menő jótállást vállaljuk el. Fogsoraink a legtöbb európai államban szabadalommal védve vannak, a római, brüsszeli és párizsi egészségügyi intézmények díszleveleivel és nagy aranyérmékkel lettek kitüntetve. Szájpadlás nélküli légszívó kamrás fogsorok csakis intézetünkben készíttetnek.

Fogorvosi és fogtechnikai rendelés-intézet Budapest, Baross-tér 20. A keleti pályaudvarral szemben. — Csakis válaazbélyeggel ellátott levelekre felelünk. —

Nagy butoreladás

készpénz és hitelre

DÓSA KÁLMÁN BUDAPEST, KEREPESI-UT 28. (férfemelet).

Arjegyzték ingyen és bérmentve. 24

HIRDETÉS.

A 4. hadtestparancsnokság területén fekvő es. és kir. közshadseregbeli csapatok és intézetek 1904/1905. évi széna, alomszalma, ágyaszalma, részben zab, kemény tizifa és kocsiszükségletének szállítási útján való biztosítása végett a katonai élelmezési raktárnál Budapesten (VI., Lehel-utca 41. sz.).

1904. évi július hó 12-én Budapest, Pilis-Csaba, Szolnok, Cegléd, Alberti-Irsa és Abony állomásokra, 1904. évi július hó 15-én Órkény, Kecskemét, Zombor, Szabadska és Újvidék állomásokra nézve, 1904. július hó 20-án pedig Székesfehérvár, Tolna, Kaposvár és Pécs állomásokra nézve, mindhárom napon d. e. 10 órakor lepecsételt boríték alatt benyújtandó írásbeli ajánlatok alapján nyilvános tárgyalások fognak tartatni.

A részletes feltételek az 1904. évi július hó 5-én lapokban teljes szövegben megjelent „3805. sz. Hirdetmény”-ben, továbbá a cs. és kir. 4. hadtestbiztonságánál, és a budapesti és székesfehérvári cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál megtekinthető 1904. június hó 18-án kelt szállítási feltételek füzetében foglaltaknak.

Budapesten, 1904. évi július hó 1-én.
A cs. és kir. katonai élelmezési raktárból Budapesten.
(Utányomás nem díjaztatik.)

DÉNES B. BUDAPEST, IV., Váci-körút 61. sz.

Brauer és Klasek utóda PLEWA E. mérnök es. és kir. szabad gép-és motorgyáranak magyarországi vezérigazgatója és raktára.

Legújabb rendszerű benzín-, gáz-, petrólium- és gőz-

MOTOROK

2-100 HP.

Benzin- és petrólium-lokomobilok

2-20 HP.

Ugyanezen motorok szívóvágás-berendezéssel ellátva az üzemkészséget idegenként és óránként 2-3 óráig leszállítják.

Olcsó árak és kedvező fixetési feltételek.

Szolid vidéki képviselők alkalmastatnak. — Arjegyzték ingyen és bérmentve.

Szt.-Lukácsfürdő gyógyfürdő, Budán.

Természetes forrómeleg kénforrások, iszaphorogások, zuhany-masszázs, vizgyógyintézetek, villany-fényfürdők, gőzfürdők, kád-és kádfürdők, gyógyvíz-uszodák. Ohász és gondos ellátás. Csénelőszény. Időz. — Fürdőházak stb. felől kimerítő prospektust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatóságára Budán.

Interlaken.

Hotel és pensió, Bavaria. Bajor sörfőzde. — Nagy árnyékos kert vendéglővel. — Terrász. Hofweber.

Elismert kitűnő fényképezési készülék.

Lechner-féle új zsebkamerák, reflexkamerák KODAK-félék, 8 K. 50 fillértől kezdve, jobbfajta szemlencsével és Nettóképek készítésére és házi használatra. Száritólencsék, másolópapírok és mindenféle vegyszerek mindig friss minőségben.

Ha valaki egy készüléket akar kiválasztani forduljon bizalommal egyikünkhez

R. LECHNER (Wilh. Müller)

csász. és kir. udvari fényképezési cikkek gyára. Fotográfiai készülékek gyára. — Másolóintézet amatőrök részére. Bécs, Graben 31.

HOFFMANN GYULA Budán,

az „Erzsébet” híddal szemben.

Ajánlja: üve porcellán és china-ezüst árúit melyben leszállított árakban. Kristály üvegekészlet 12 személyre, 62 darab 4 frt 95 kr.-ért. Porcellán étkező-készlet 6 személyre finom Boccoco kivitelben, dug aranyozás 7 frt. Porcellán teákészlet, 64 személyre 3 frt. China-érett evőkészlet 6 személyre, 18 darab, romk tokban 25 frt. 12 darab zomán, főzőedény, 6 fazék, 6 lábas 3 frt. Fűzőlámpák dírat stílusban 3 forinttól feljebb.

Videki megrendelés utánvétel.

Harisnya-király

Kizárólag Teréz-körút 2.

SZABADALMAKAT,

védjegyeket és mintaoltalmat megszerző a SZABADALMAKAT ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT FASZTOR (Bécs, cég) BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 17. Fővilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

Akar ön valóban jó orosz teát inni?

Rendeljen máram, és soha többé más teát, még ha ingyen adják se iszik. Egy klté 12.— korona. Szállít — próbára 1/2 kilonként is — postán utánvétel

Bochner Hersch Koppel, Nyár-utca 18. Vízszentelárusítónak 20% árengedmény.

Willers és ifj. Prinzhause

vésnök műhely és rugyantáblégyző gyártás Budapest, Váci-körút 56. sz. Arjegyztékkel szolgálunk.

Rendkívüli alkalmi vásár!

Az előrehaladt időny miatt az összes még raktáron lévő nyári cikkek, úgy mint méterárúk, kész női ruhák, bluzok, aljak, pongyolák, gyermek ruhák, havelokok, kabátok és gallérokban stb., stb. mélyen leszállított árakban adatnak el.

- NEVEZTESEN:
- Pongyolák sephír, cöpper vagy voltblö, ezélett 6.50, most csak 4.50 frt.
 - Pongyolák kalotaszegi, vagy himzett eszkos anyagból, eszipe díszszel, ezélett 4.50, most csak 2.50 frt.
 - Pongyolák selyem, batist vagy delainból eszipekkel díszítve, elegánsan kiállítva, ezélett 10-12, most csak 6-8 frt.
 - Batistruhák mousselin vagy ajnor batistból, fehér v. színes nagyon szép kiállításban, ezélett 9-10, most csak 6.50 frt.
 - Mosóruhák volli, creton, sephír, cöpper vagy atlaszából bármely kivitelben, ezélett 5.50-6.50, most csak 3.50-4 frt.
 - Dalain-ruhák huzott alj és bluzszal, nyári idényre nagyon alkalmas, ezélett 12-14, most 8-10 frt.
 - Szövetruhák legfinomabb angol és francia kelmekből, elegáns kivitelben, ezélett 20-22-24, most 10-12-16 frt.
 - Nyári bluzok melyek különösen figyelemre méltók, finom selyembatistból eszipekkel díszítve, ezélett 4.50, most csak 3-3.50 frt.
 - Bluzok cöpper vagy sephírből, egységes ár ezélett 1.50, most csak 1.50 frt.
 - Versenyszöszök, melyek csak nálunk kaphatók, versenyről most 98 kr.
 - Aljak, melyek különösen specialiták vagyunk, sima, fekete vagy színes angol kelmekből, ágyzástól sima vagy eszkos huzatból, leszállított ár 3.—, 3.50, 4.—, 4.50 5 és 6 frt.

Budapesti divatlapunkat és a hozzátartozó árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük.

Videki megrendeléseket pontosan és azonnal szállítunk, nem tetszést visszemen kieserőnk. Kiváló tisztelettel

Weiner és Jakobovits

BUDAPEST, VIII., Kerepesi-ut 75B.
(a központi pályaudvar közelében).

A Kalap-király

Elismert specialista 3.—, 4.—, 5.— koronás férfi és női elősárgu kalap-különlegességekben. BUDAPEST, VI., Eskü-tér 6, Klottid-palota.

A 22503. számu

„Újtások dugattyus szivattyukon”

című, 1901. május 15-ről kelt magyar szabadalomra védők vagy engedélyesek kerestetnek

Szíves ajánlatokat „W. P. 4190” jelleg a. Mosse Rudolf, Bécs, I., Seilerstätte 2. továbbít.

MAGYARHON ELŐ, LEGERŐSEB ES LEGERŐS BIRNEVŐ ÓRAÁLLATE.

Alapítva 1847.

Bräusweller János

szab chronometer- és másrés, feltalálója a remontoir ingáknak stb. et

ÓRAK, EKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Levélzések pontosan csakszöbítnek.

Gazdálkodók, lótulajdonosok

védjétek háziállataitokat a legyek által okozott rettenetes kinőtól, a legjobbnak bizonyult

fékolaj

használatá által. Egy üveg ára 1 kor. (próbatíveg 50 fill.) 10 üveg ára 10 korona postán küldve bérmentve. Főraktár:

M. WEINKOPF

orvosi növények és drogeria-üzlete

GRAZ, Murplatz 10.

Gyógyszertárak: Sackstrasse, Heinrichstrasse, Eggenberg.

Minden szó egyzeri beiktatása... Vastagabb betűkkel s ill.

APIRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetőkre díjmentesen... VIII., Kerepesi-ut 25. sz.

Szerkesztési telefon-sz.: 54-12.

Leveleiből tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válaszra szükséges bélyeg... kell mellékelni.

Levelezés.

Házasság... edőlábú szerencs megismerkedni... 1892

Férjhezmenést

mindenkinek ingyenesen köz... 20725

Augsztin Károly

házaséletéről... 10625

Komoly ajánlat.

Saját üzlettel bíró 39 éves ev... 20743

Okmányok

iratok, engedélyk, utlevelek... 19650

Betöltendő állások.

Üzletvezető... 1920

Tanonc

finom uriszobán teljes ellátással... 1920

Fiatl rőfészkes

kedő segéd fűtési vegyes üste... 20796

Állástkeresők

ingyen kapják az Országos Pályázati Közlönyt... 10591

Kárptosság

ügyes, önálló munkás, ki a b... 20741

Állást keresők.

Ügyes szabóné

rendkívül olcsón vállal minden... 4921

Kitűző szép írásu

kilasszony szerény igények mel... 4938

Fodrásznő

rendkívül ügyes, ismerőségi há... 48

Kárptós

sajánlók dolgosk bánál is... 1927

Kárptós

sajánlók házakhoz és háson kí... 1925

Oktatás.

Szabás és ruha-... 2125

Szabás.

varrás, mintarajzolásban alpo... 5946

Tanításban

jártas VII. realista szerény... 48. III. em. 13.

A keszmetéti

"Kereskedelmi Tanintézet" egy... 10243

Mrs. Emily Reischer

első és legjobb hírnévként... 19650

Gymnasiunai

polgárisiskolai realiskolák és... 1920

Üzletek.

Utcai boltihelyiség

azonnal kiadó dokánygyárral... 1921

Könyvnyomtatás

kisebített versek készpénzért... 5965

Vendéglő.

Bélváros nagyforgalmú utcájában... 10628

Szappanfőzde.

teljesen berendezve béreandó... 20724

Butor.

Arveresokról... 2134

Pénzkölcsönt

házakra, telekora, építkezésekre... 2103

Pénzkölcsönt

200 koronától bármily nagy... 2139

Pénzkölcsönt

legnagyobb hiteltörlesztéssel... 2120

Gyorsan.

előléteség nélkül pénzkölcs... 20712

Olcsó pénzkölcsönt

kezes nélkül 400 koronáig... 10298

Butor

Külföldre használt butorok... 2118

Butorok.

Házhozadók, ebédelő-berendezé... 37. sz.

Pénz.

Készpénzkölcsönt

gyorsan folyósítanak, minden... 5994

Pénzkölcsönt

előleg nélkül gyorsan... 1317

Pénzkölcsönt

kezes nélkül 400 koronáig... 5978

300.000 korona

kiadatkó olcsó kamat mellett... 10157

Pénzkölcsönt

kezes nélkül 400 koronáig... 5992

Pénzkölcsönt

banktól, tőkepénzesítől legelőny... 3213

Olcsó pénz

kezes nélkül, 200-400 koron... 20710

Több

kisebb és nagyobb szep utcai... 10254

Különféle.

Gyűmölcsészt... 5988

Két átlasz

12 éves gyönyörű szep fa el... 5282

Hőlygek.

Szállásos, több évi gyakorlat... 2130

Méz.

elsőrendű csomagolású, 5 kilós... 2130

Sömörgetegek

és olyanok is, akik seholgyogy... 158

Csemegézni

és befőzött, külön szep kajszi... 2076

Hőlygek!

Több évi klinikai gyakorlat... 2130

200-100

Koronáig pénzkölcsönt kezes... 2108

Biztos siker.

Előnyös összehasonlításaimmal... 5994

200-400 koronát

kezes nélkül gyorsan készpénz... 5984

Pénzkölcsönt

állandóvitalnokoz! városi... 5885

Kölcsönt

nyugdíjkorcs kölcsönvételknek... 2128

Lakás-bérllet.

Elegánsan

butorozott, teljesen elkészített... 1926

Nyaraló

a Svábhegyen, (Adalák Állomás)... 10253

Modera házban

háromszobos és kisebb lakások... 20670

Kiadó szoba.

Elegánsan butorozott utcai szoba... 1926

Több

kisebb és nagyobb szep utcai... 10254

Butorozott szoba

férgetagos, azonnal kiadó, VIII... 1983

Gyűmölcsészt.

konyhakerti üzeményeket, ha... 5988

Két átlasz

12 éves gyönyörű szep fa el... 5282

Hőlygek.

Szállásos, több évi gyakorlat... 2130

Méz.

elsőrendű csomagolású, 5 kilós... 2130

Sömörgetegek

és olyanok is, akik seholgyogy... 158

3 hónapi próbára

hűdők Anker-Nickel-Roskopi-Remontoir



30 napi próbaidőre... 2 frt 50-ért

Kerékpár-sportvilág.

Most küldi az ország-szerző

Ki felelőben

venni akar, az saját érdekében

Világhírű

OLMUTZAI KVARGLIT



BRÜDER PLACHT

legnagyobb és legújabb 1830-ban

Feltűnő

a bőr tar-taléka és szep, finnyos

Permolent

fényesítő, Nigrin-t használ, fe

Cs. kir. szabad. gyár

Fernold-éremmel, Budapest, V., Lipót-kört 24. sz.

Hallatlan olcsó árban!

120 koronától legfontosabb, új

Grünberger Armin Béla

írás és ékszerkereskedő IV., Váci-utca 30. sz.

30 napi próbaidőre

küldöm át, va ldd. Mayer-szalintán szeriat

nickel-anker-Roskopi

szabadalmazott remontoiróráimat

2 frt 50 kr. utánvétel mellett.

3 darab ára 6 frt 75 kr, 6 darab 12 frt.

3 évi jótállás. Nem tetszőkért a pénz

viisszaadom, Egyedüli széküldés

Mayer Leopold es. kr. törvényesül becsaj

BECS, XIV., Mariahilferstrasse 187/b

Orvoktanak elismerettélt.

Világhírű

OLMUTZAI KVARGLIT

nek legnagyobb kiáértésével

szállás, kb. 5 kilós posztalóban

bermésztve 3 K 39 III. utánvétel

120 koronától feltűnő szep, forró

használt kerékpárok! Ica

80 koronától, majdnem egészen

új, 300 koronáig, szabad for

120 koronától feltűnő szep, forró

használt kerékpárok! Ica

80 koronától, majdnem egészen

új, 300 koronáig, szabad for

120 koronától feltűnő szep, forró

használt kerékpárok! Ica

REGÉNY

ASSZONYOK HATALMA

Írta: GUSTAF AF GEIJERSTAM

(3)

— Azt akarom ezzel mondani — folytatta aztán hangosabban, mint eddig — hogy mindekelőtt magától követelje meg, hogy egész ember legyen. Aki nem ilyen, az csak játszik a világgal, és ez halálos bűn. Vagy nincs igazam? Nem oda irányul-e minden törekvésünk, hogy a műalkotást, az emberétől elválasztsuk, ahelyett, hogy közelebb hozzuk? Nem azt mondjuk-e: magában itélem meg a művet, ugy, amint van; a szerzőjével pedig nem törődöm. Ez rám nézve szentségtörés. Vagy miért engedjük át az ember, a magunk tökéletesítésének a gondolatát éppen csak a moralistáknak, akik többnyire kontárok és semmihez sem értenek? Ami engem illet, a szerzőt mindig ott érzem a műve mögött. Ha aztán az a benyomásom a szerzőről, hogy kicsinyes és a munkájával nincs kapcsolatban, akkor még a remekmű is megvetéssel tölthet el engem. Nem riadok vissza a szótól. És azért, bár képtelenségnek látszik is, a félig befejezett, tapogatózó, változó és hivalkodó műalkotásokat, amelyek a világot bámulatba ejtik, abban az itéletben foglalom össze, hogy az élet dilettánsai azok, akik a maguk és a mások életével úgy játszanak, mint a labdával, ők azok, akik a rossz művészetet teremtik, akár világi, akár akadémikus értelemben, a művészetnek lélektelen, semmitmondó elfajulását, amely a „l'art pour l'art“, a művészet a művészetért üres jelszava mögé bujt. Ők azok, akik az élet megbecsülésének az érzését megölték, akik mindig elhaladnak a mellett, ami a legmélyebb. Ezek a félemberek azok, akik ezeket a szavakat: forma, technika és stílus, könnyelműen az ajkukra veszik, mintha nem tudnák, hogy a legszebb ruha is csuffá lesz a csunya alakon. Nem elégszem meg azzal, hogy az egyes műveket élvezhessem. Az én vágyam sokkal nagyobb igényű. Annak az embernek a teljességét is akarom élvezni, aki azt a művet alkotta. Ezt megtehetem, tekintet nélkül arra, szeretem-e, vagy imádom, gyűlölöm-e, megvetem-e, vagy küzdök-e ellene. Hiszen ez csak egyéni hajlandóságnak a dolga. De az alkotás hőstől megkövetelem, hogy egész ember legyen és ne kontár, aki a maga életét is elpuszkázta, mert elég vérszegény lett arra, hogy olyan életet tudjon folytatni, amely abból áll, hogy papírost szavakkal és vészszavakkal színezzel tölt meg.

Ámuló, csaknem elfogódott hallgatás következett ezekre a szavakra és eleinte úgy tetszett, mintha senkinek sem lett volna kedve arra, hogy ezt a tárgyat tovább feszegetse. Csak Bohrn Eliz asszony felelt s úgy éreztem, hogy ő ezt megtehetette, főként azért, mert szívének a jóságában nem sejtette, mennyire találók voltak a szavai.

— Igazat adok dr. Brennernek — mondta. — Mindig elgondoltam, hogy a legnagyobb művészetet lehetőleg azok között kell keresni, akik soha egy sort nem írtak, soha esetet vagy vésőt a kezükbe nem vettek. Mindaz, amit a szép, nemes életből alkotunk, az műalkotás. Miért ne lehessen a mi saját benső életünknek a tökéletesítése a legnagyobb műalkotás?

Ezt szelid és mégis telt hangon mondta, amely annak, aki előtte beszélt, egyenesen a szívébe hatott. Mert egy pillanatra fölnevetett és keverte az asszony pillantását. Ujra észrevettem ezt a derűs, boldog pillantást, amelyben több volt, úgy látszik, mint amennyit egy egész élet elmondhatott.

Azontul a beszélgetés lassankint könnyebb mederbe tért. De amikor elváltunk és az utolsó vendégek is eltűntek az előszobából, megláttam, hogy Bohrn bankigazgató a kezét Brenner Hugó vállára tette, úgy látszik azért, hogy visszatartsa.

En bocsuztam utolsóknak. Azt reméltem ugyanis, hogy beszélhetek még Brennerrel.

Amikor az ajtó bezárult mögöttem, éppen megláthattam még, hogy a házasság és az öregedő ur, akinek fiatalos járása volt és olyan külö-

nös nézeteket vallott a művészetéről, visszamentek együtt az üres szalonba.

III.

A legközelebbi időben gyakran találkoztam Brenner Hugóval és nagy körülöbbségünk ellenére is csakhamar olyan barátságféle támadt közöttünk.

Ez a barátság úgy kezdődött, hogy amikor egyszer véletlenül találkoztam vele, arról a benyomásról beszéltem neki, amikor a kávéházban megfigyeltem. Mosolygott szavaimra és rögtön bevallotta, hogy a maga részéről is megfigyelt engem, miközben az újságot olvastam. Ezt azonban egy kicsit esufondáros hangon mondta, amelyben azonban elég rokonérzés regett, nehogy visszariasztonak lássék.

Azóta sohasem találkoztunk, hogy legalább néhány szót ne váltottunk volna egymással. Lassanként aztán olyan hosszúra nyultak beszélgetéseink, hogy rendszerint a házban végződtek. És végül mint régi ismerősök érintkeztünk egymással.

Már ismeretségünk elején bámulatba ejtett Brenner Hugó azzal, hogy egész fellépésében, sőt csaknem minden itéletében olyan önérték mutatott, hogy csak kevés ember meri ilyen módon gondolatait kifejezni. Ha a nagy szellemekről, az értékeikről, gondolataikról beszél, akkor ezt mindig olyan nyílt természetességgel tette, mintha a legjobb barátjáról, az ismerőseiről beszélt volna.

— Az előkelő ismeretséget szeretem csak — mondotta egyszer — és még a szobámban sem, sőt ott még kevésbé érintkezem rossz társasággal.

Csakis olyan írók és költők iránt érdeklődött, — teljesen Bohrn igazgatóéknál tett kijelentéseinek megfelelően — akiknek az élete, úgy látszott, megegyezik a műveikkel, vagy akik szinte félelmetes fejlődésen mentek keresztül. A többiekkel szemben keserű volt az itéletében, még ha elismert nagyságokról volt is szó, vagy pedig nyugodt közömbösséget mutatott irányukban. De amikor egyszer megesett, hogy a beszélgetés régi íróra fordult, akiknek az életéről keveset, vagy semmit sem tudunk, akkor — inkább csak azért, hogy ingereljem és nem a magam meggyőződése alapján — azt vetettem közbe, hogy tölük ugyan-csak el kell fordulnia, ha következetes akar lenni.

— Hát nem láthatja meg, hogy milyen élet van az ilyen művek mögött? — szölt.

És nevetett, mintha a saját, makacsul megállapított elméletének örülne. Erre a pontra nézve csakugyan hajthatatlan volt és ha feszegették a dolgot, akkor egyik különös kijelentés a másikat követte, olyan erővel, amely egyenesen káprázatos volt.

Reám egyébként sohasem hatott úgy Brenner Hugónak a nagy világszemlékkel való meghittsége, hogy gunyolódást támasztott volna fel bennem. Ámbár semmi jelentőset sem alkotott sem az irodalomban, sem a tudományban, azért volt valami az egész egyéniségében, ami lényének ezt a vonását előttem egészen természetessé tette. És a legkülönösebb az volt, hogy fokozott önértéke mellett is egészen tisztában volt azzal, hogy jómaga hazájának fejlődésében semmiféle szerepet nem játszott és nem is fog játszani, nem is szólva a világ haladásáról. Az a sajátosság érzésem támadt tehát, hogy az ő önértéke inkább annak szól, ami lehetett volna belőle, mint annak, ami volt; engem, mint már mondtam, nem bántott a dolog, mert szokatlanul őszinte és megvesztegető nyíltság járt ezzel a viselkedéssel. Ez a nyíltság, amely kijelentéseiben mutatkozott s nagy szellemi bátorsággal párosult, annál lebilincselőbb, sőt lelkesítőleg hatott, mivel abban a sajátosság, mesterkéltségek zárkózottságban szenvedett, amely Svédországban a fiatalabb generációk gondolat- és lelkiállagát az öregebbekétől elválasztja. Most már azon az uton vagyunk, hogy ez megszűnjék. Hanem akkoriban, amikor mindez történt, az ilyen nagy körülöbbség mellett baráti viszony valami rendkívül nagy ritkaság volt. Nemesek magábanvéve Brenner Hugó személye volt tehát az, ami lebilincsel. Már az a körülmény is, hogy új barátom kétszer olyan idős volt nálam,

olyan varázst adott a vele való érintkezésnek, amely miatt sokáig legjobban becsültem az ő társaságát.

Mennyire visszaemlékezem azokra a téli estékre, amikor letelepedtünk valami kávéháznak egy rejtett zugába s onnan mintegy az egész életet áttekintettük. Mert ennél csekélyebb dolgokról nem igen tudunk beszélgetni. És a forrongásnak és nyugtalanságnak abban az idejében, amikor úgy látszott, mintha az egész világ ifjúságát, annélkül, hogy tudott volna egymásról, annélkül, hogy különböző nyelvünkön mindig megértették volna egymást, a jelennel való ugyanaz az elégedetlenség, a jövő iránt való ugyanaz az erőteljes érzés fogta el, ugyanabba a messzeségbe néztek, ugyanazokra a célokra törekedtek, akkor az érintkezés ezzel a kiváló férfival több volt számomra szórakozásnál, több volt örömnél.

Vigaszt és erőt adott nekem, mert neki meggyóntam mindazt, ami a világ egész ifjúságát és engem levert. Neki megvallottam, hogy nincs önbizalmam és beszéltem neki álmodról, egy sikeres jövőről. Neki kifecsegttem mindent, meg nem írott könyvek terveit, amelyeket még barátaim és pajtásaim előtt is eltitkoltam. Meggyóntam neki lelkem vesztését a vérem ellen folytatott küzdelemben. Igen, neki megmondhattam, milyen fiatalosan magányosnak éreztem magamat ebben a csudálatos világban, amelyről akkor azt hittem, hogy sokkal jobban áttekintem, mint most és nem bántott, egy pillanatra sem magyaráztam félre azt a fájdalmas, megértő mosolyt, amely okos arcán heves szavaimra átsuhant. Azt mondtam neki egyszer bus érzéssel, hogy úgy ki tudom tárni neki szívemet, mint ahogy az apámnak szerettem volna, de amiben soha sem lehetett részem. Apám bizonyosan épp úgy szenvedett, mint én, a köztünk lévő viszony miatt, de visszariadt attól a korlától, amely a generációkat elválasztotta, sohasem bátorított, amire pedig szükségem lett volna, hogy közeledjem hozzá. Ezért fordultam társaimhoz s csak most, huszonhat éves koromban beszéltem nyíltan egy öregebb férfival.

Brenner Hugó hallgatott, amikor ezt megmondtam neki s pillantása magába merült, mint mindig, amikor láthatólag attól tartott, hogy bizalmat vagy akár csak egyetlen közlést is vártak tőle saját magáról.

— Ugyanezt éltem át egyszer magam is.

Hangjában bizonyos élességgel mondotta ezeket a szavakat, ami azt jelezte, hogy semmiféle kérdészködést nem kíván, de szavait olyan pillantással kísérte, amely hangjának minden élet letompította. Koccintottam vele, mert a szívem tele volt hálával, megszáditott attól az érzéstől, hogy felszólítás nélkül tulságosan sokat beszéltem magamról.

Egy kis idő némaságban telt el és mivel olyan életem beszélgettünk, hogy semmi mondani valónk többé nem akadt, egyszerűen azért, mert nem tudtuk tovább megerőltetni a gondolatainkat, arra aztán mindenféle ifjukori visszaemlékezések kerültek elő és bizalmas, vig kis történeteket beszélünk el egymásnak, amelyeknek a csattanója csak azokban a vonatkozásokban nyilvánult, amelyek közt megestek és abban a játszi könnyedséggel következtek egymásra, amelyet a beszélgetés csak akkor kap meg, ha már komolyan mindent meghánytunk-vetettünk.

Ez nemesek egyszer történt meg, csaknem szokásunkká lett, hogy az összejöveteleinket vig történetekkel fejezzük be. Ez a szokás némileg ahhoz a szükségletünkön hasonló, hogy s dus lakomát zamatos gyümölcslel és egy pohár jó borral pecsételjük meg. S ha már belefogtunk ezekben a történetekbe, akkor az órák olyan gyorsan tűntek, hogy egyikünk sem vette észre a repülést. Körülöttünk minden azzal az emberek fizettek és távoztak. Közéjükben sorra eloltogatták a kis lángocskákat és a füstfelhőket egyre kevesebb világosság hatotta át, úgy hogy végül teljesen elveszték a homályban. Mi azonban nem vettük ezt észre.

(Folytatása következik.)

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1904. július hó 10-én.

VÁROSL. NYÁRI SZINHÁZ.

D. u. 4-kor mérs. helyárakkal:
Egy szegény ifjú története.
 Színmű 5 felvonásban.
 Este:
 Nyári Antal és Tanai Frigyes fellépései!
A hét Schlézinger.
 Látványos énekes bohózat 5 felv.
 Kezdeté 7 1/2 órakor

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ.

D. u. 3-kor mérs. helyárakkal:
San-Toy.
 Operette 3 felvonásban.
 Este:
 Kovács Mihály mint vendég
A plebános szakácsnője.
 Előképek dalokkal 4 szakaszban.
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

~ SZT. LUKÁCSFÜRDŐ, BUDÁN ~ SZIMFONIA HANGVERSENY

Kezdeté d. u. 5 órakor. Vége este 10 órakor.

REMÉNYI MIHÁLY

műhegedű-készítő. A magyar kir. Zene-akadémia szállítója
Budapest, VI., Király-utca 44/5. szám.
 Ajánlja dus raktárát valódai olasz, francia, angol, német és magyar mesterhegedűk, gordonkák és vonókban, legújabb hegedű-alakú tokok szőlő, fém kivitelben. Gyanták, állványok, hangjegyalványok a legújabb formában.
Quinttisza és tartós hangversenyhurok, melyek a legnagyobb művészek, mint: **Hubay, Burnelster, Grünfeld, Arányi, Geyer, Sztei, Vécsény, Földény, Bügger** tanár urak hangversenyeken használnak előzetettel.
Specialista: Vonós-hangszerek készítése és javításában.

Hangfokozó-gerenda, melynek bármely hegedűbe vagy gordonkába alkalmazásán által sokkal jobb, erősebb, szebb és kellemesebb hangja lesz. Sikertől kezesség minden egyes hangszernél. Régi hangszerek vétele és eladása a legmagasabb árakig. **Képes árjegyzék az összes hangszerekről ingyen és bérmentve.**



Elszakíthatatlan kék munkásöltönyök

Szedő, bonkolópenyegok és irona-kabátok kaphatók **Gutmann J. és Társánál, VII., Kerepesi-ut 16.** Minták kitérőre ingyen és bérmentve.

Amerikai fagyalt-gép
 erős, tartós. Kezelése egyszerű, kényelmes, gyors. Fár perc alatt kész a legjobb fagyalt, parafat, vagy krém. Célzertű és kellemes minden háztartásban, cukrászdában, kávéházban, vendéglőben.
 1 2 3 4 1-es
 frt. 6.50 7.50 9.- 10.50

Kertész Tódor BUDAPEST, IV. ker. Kristóf-tér
 Nagy képes árjegyzék sport és nyári játékokról, nyaralókba, fürdőbe való előszerű háztartási, kényelmi, egészségügyi cikkekéről, turista és utazási felszerelésekről, lámpionok, bengál-fáklyák és légpajzokról, ingyen és bérmentve.

Dr. FRIM-féle
hülyék és gyengeelméjűek
 budapesti intézete
 Budapest, VII., Erzsébet királyné-ut 15-17. sz. a.
 Felvesz élethosszára is betegeket.
Nehézkorosoknak külön osztály.
 Prospektust ingyen. Díjazás mérsékelt.

FOGÁK

szájpadlás nélkül, 3 koronától. — Az általunk készített és Párisban első díjat nyert fogorok azonnal megsemmisítik és ráadásra kitűnően használhatók. Régi fogorok átalakítottak. — Vidékiek 12 óra alatt kielejtettek, 10 évi jótállással.
Fogorvosi intézet:
BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50. I. em.
 Fogorvos: **LÖFFLER EMIL.** Technikai főnök: **GROSSMANN S.**
 Tartós plombák 3 koronától, foghúzás érzéstelenítve 2 koronáért. Fogad: reggel 8-tól este 8-ig. Vasár- és ünnepnapokon is. — **Mérsékelt árak. — Széltűztűzésre is.**

Ha szereti a lovait!!

ugy kímélje meg az igen fájdalmas

légycsipésektől!!

1 darab 100/300 nagyságu

angol vászon-lótakaró

vörös vagy kék kockával, alul és elől gombolóval ellátva, izléses szegélylyel frt 4.75.

Igáslovak részére

csikozott erős zubonyvászonból, alul és elől gombolóval, esinosan szegélyezve 100/100 nagys. frt 2.40, 100/150 frt 2.90 darabonként.

„SZÖNYEG OTTHON”

Budapest, VII., Kerepesi-ut 10. szám.
 Sip-utca sarok.
 TELEFON 14-18. TELEFON 14-18.

A legjobb új és egyszerű használt ZSÁK
 vízhatlan ponyva legolcsóbban kapható

FISCHER J.

ponyva- és zsák-érűházában =
 BUDAPEST, V., Náder-utca 31-33.
 Veszek állandóan, minden mennyiségben, használt zsákokat és becsorok ajakra használt terményzsákokat.
 Ponyvaköleszőnöi Intézet. Legszolidabb kizszoigálás.
 ALAPITVA 1882.

Figyelem!

Előrehaladt idény miatt az összes árúk mesés olcsón árusítatnak:

Fehér és színes szerb vászon	10 kr.
Szintartó batizst-zephir	19 „
Tiszta gypaju-delain	35-45 „
Francia batizst	29-38 „
120 cm. széles pepita-kelme	55 „
Valódai ang. ruhavászon minden színben ..	45 „

Csőtömegeből származó blous- és ruha-selyem mesés olcsón.

KNISCH ÉS KLEIN

nődivatárúháza
 Budapest, Fürdő- és Bálvány-utca sarok.

Alapított 1850. Alapított 1850.
 Cs. és kir. udvari szállító.

SEMLER J.

Budapest, V., Bécsi-u. és Deák Ferencz-u. sarok.
 Értseiti a n. é. vásárló köszönését, hogy a tavaszi valódai angol kelme-ujdonosságai már megérkeztek, melyek legújvalóbb cikke a

„RIVIERA”

mely urt öltöny és női kosztümökre előszörban alkalmas. Angol himnalyra és utazó pláidek nagy választékban. Mintk kívánatra küldönek. Legpartabb angol mellényruhákat: megérkeztek

ZILZER JOHANNA

30 éven át kitérőnek bizonyult, közkedvelt

Zarckenőcese

eltávolít mindenemű szőpéghibát, nevezetesen szőpöt, mőjöltoakat, az orr és kez vörösséget és arconk késo korip egészeség, rőzsas zsírt, kőszőszet. Ár: 1 nagy tőgy 2 borona 40 fill., 1 kis tőgy 1 kor. 20 fill., a hozzával szappan 1 darab 60 fillér.
 Széltűzések a világ minden tájéka felé utasvetel. Valódi minőségben kaphatók:
Zilzer Herminánál
 VII. Akácia-utca 54. sz.
 Tőroek Jőzsef, király-utcai gyógy-szerárúháza és Dr. Egger gyógy-szerárúháza, Váci-körút 17.

PONTOS ÉS LEGJOBB ÓRÁK

5 évi jótállás mellett 5

arany- és ezüstékszerek, evőeszközök, alkalmi ajándékoknak való kina-ezüst dísz tárgyak, egyházi szent edények részletfizetésre is. Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok. Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN műórás

BUDAPESTEN, Erzsébet-körút 29.

Kiszereti

a győngéd, szőpöt nélküli, tisztó arcot, pata, sima bört és rődsés arcbőrt? Az mosakodjék naponként, az ismert medikái

Bergmann-féle Lillimintaj-szappannal

(Vodjegy: 2 hányász.)
 v. Bergmann & Co.,
 Dezda és Tetschen a/E
 Tőroek Jőzsef gyógyszerárúháza,
 VII. király-utca 12.,
 dr. L. Egger V. Váci-körút 17.
 Molnár és Moser droguéria,
 V. Károly-utca,
 Lux Mihály droguériájában,
 Muzsam-körút 7.
 Neruda Nándor droguéria,
 IV., Rostatti Lajos-utca,
 valamint a legfőbb gyógyszerárúháza és illatszerekkereskedésben.

Csúzban szenvedők

még az eddig el nem ért ide álló cipő- orvosi tekiatélyek által ilyennek lett ellismerve és ajánl-

va. Egyéb láb-betegségnél is igen alkalmas. Valódi karle-badi, másfajta női- és urcipő-met is direktó szállítom. Prospektusok ingyen és bérmentve. Első karle-badi cipőgyár **Moritz Berger, Karlsruhe.**

NOXIN CIPŐ- CRÉME

(törvényileg védve)

sevro- és kiv. box-kalf-bőr fényesítéséhez. A bőrt puhítja s vízhatlanná teszi, annak tökélyt kölcsönöz. Kapható drogériákban, jobb cipűziet, bőrkészledek, festék- és fűszerüzletekben.

„Uranos“ vegyészeti gyár
Hochsinger Testvérek
Budapest, VI., ker., Rózsa-utca 85. szám.

FÉRFI és NŐI nemi betegségek,

férfigyengőző (impotencia) alapú gyógykezelésre legelőnyben ajánljuk

DR. KAJDACSY

v. cs. és kir. czredorvos és kórházi főorvost.
Rendel: 9-4-ig, este 7-8-ig.
Budapest, IV., Kigyó-u. 5. (Kloild-pal. I. em.)
Lány utján is biztos gyógyszer.

1868-óta használatban.

Berger-féle orvosi kátrányszappan,

kiváló orvosok által ajánlva; Európa legtöbb államában fényes eredménynyel van használatban

mindenféle bőrkütes ellen.

Különösen pedig krónikus és fejkörpa-sómor, parazitis kütesek, rózsr, fagyás és lábizulás, fej- és szakállkorpa ellen. A Berger-féle kátrányszappan, 40 százalék fa-kátrányt tartalmaz és lényegesen különbözik az összes forgalomban levő kátrány-zsappanoktól.

Idült bőrbajoknál használatban van a jó hatású Berger-féle kátrány-kénszappan

35 százalék glicerin tartalommal és parfümizációval. Mindenki fajtának ára darabonként utmutatással együtt 70 fillér. A gyógyszerárakban vagy illusztrációkban tessek kifizérleg Berger-féle kátrány-zsappant kérni, figyeve az ide mellékelő végjegyre és a melléke levő előjegyzésre: G. Heil & Co. Kútfüzetes díszkötéssel Bécsben 1888. s. any. éremmel az 1900-ki párisi világtkiállítás alkalmával.

Olyanok részére, a kik a kátrányzapot nem tudják elűzni, vagy nem szeretik, gyártjuk szintelen és megtisztított kátrányból az anthrol-zsappant, a melyet Heil-féle anthrol-zsappan (tehét kátrányzappan) név alatt szoknak forgalomban. A kátrányból fajták a következők: 8 és 10 százalékos anthrol-zsappan, anthrol-borax-zsappan, anthrol-kén-zsappan, anthrol-kénvárg-zsappan, anthrol-glycerin tolette-zsappan. Az anthrol-zsappanok orvosi kísérletek szerint bőrkütesek és az arcbőr tisztításánál is igen kiválóan beváltak. Egy darab ára 80 fillér. Kapható minden gyógyszerárban és illatszerekkereskedésben.

Magyarországi főraktár: TÖRÖK JÓZSEF, gyógyszerár, Budapest, Király-utca 12. sz.

Minden gyógyszerárban kapható. Otthon valamint utazás nélkül való használatra SZOR A

THierry Gyógyszerész balzsam

mindenütt ismeretes, mindenhol elismerték.

Roszs érzésnél és ennek melékültségénél a leghatásosabb mint: febfűzés, gyomorégés, székrekedés, savképződés, gyomor túlteljes, gyomorgörcs, érvágytalanság, kataris, gyuladások, gyengeség, felfúvadás stb. Güeres- és fátalomesillapító, köhögést megszünteti, nyálkaidó és tisztító. Legkisebb postaküldemény 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 kor. külsőleg mentesítés 60 kis vagy 30 nagy üveg 15 kor. költségmentesen. A raktárak kieszényben 1 kis üveget 30 fill. egy ünaplívot 60 fill. árúsítanak. Tészt: az egyedüli és egyetlen törvényesen védett zödi apicavédjeggyel „Ich dien“ ígyleti. Egyedül való!

Ezen vedjegy utánzása és más, törvényesen nem engedélyezett, tehát forgalombahozatala nem jogosított balzsamok forgalombahozatala és ismételésárúsítása bíróság üldözöttetik.

Thierry A. Centifoliakenőcse, gyógyszerész

fájdalomcsillapító, puhító, feloldó, húzó, gyógyító stb. Postán legkevesebb 2 tégely 3.60 kor. franko. A raktárakban kieszényben 1.20 kor. tégelyenként. Kiszemelt raktár Budapestben: Török J. gyógtára, dr. Eger Leó gyógtára, Veres gyógyszerár Lajos. Direkt rendelések így címzendők: Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Progradna bei Rohits-Bauerbrunn.

Ha az őszög olaj beküldetik, ugy a küldemény ugy nappal előbb érkezhetik meg, mint utánvétellel és elesnek az utánvételi pótköltségek, azért ajánlatos az összeget azonnal küldeni és a postautalvány szelvényen megtenni a rendelést, és pontos címet írni.

Dóczi M. BUDAPEST, Kerepesi-ut 10. sz.

A főváros legnagyobb cipőraktára



Férficipő:

Borjúbőr sima vagy betetes 3.20, fűzés 3.50, bakancs ...	3.70
Barna zerge, fűzés vagy cugos 3.50, bakancsbőről ...	4.-
Finom szalonlakk, fűzés vagy cugos 3.50, gombos ...	3.80
Elegáns amer. box, cugos 4.20, fűzés 4.50, gombos ...	4.80
Elegáns francia sevró cugos 4.50, fűzés 4.70, gombos ...	5.-
Derby-bakancs, box- vagy szalonlakkból 5.-, sevrőből ...	5.50
Tennis-cipő Chrom-talppal és szőrle szarvasbőrrel 2 fűzővel	jobb

Női cipő:

Lakk vagy zerge, kivágott 1.60, kereszt- vagy kettősutas ...	2.-
Fekete vagy sárga zerge, cugos 3.-, fűzés 3.20, gombos ...	3.50
Finom szalonlakk, fűzés vagy cugos 3.50, gombos ...	3.80
Sárga vagy barna bagaria, fűzés 3.50, gombos ...	3.80
Elegáns amer. box, cugos 3.50, fűzés 3.60, gombos ...	3.80
Finom francia sevró, cugos 4.20, fűzés 4.40, gombos ...	4.80
Ujdoncság szőrle szarvasbőr, fűzés vagy gombos ...	4.-
2 vagy 3 spanglis, fűzés vagy gombos felsőpé ...	2.50

Videki megrendelések utánvétellel pontosan eszközök, nem megfelelőit kiseredék. 10 forintot feül bérmentve.

Uj árjegyzék és csomagolás ingyen.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP-ian PAP-ian PAP-ian



1 összehajtható vasgá 3 db	10.00	1 sodrony acél ágybetét	5.-
kivethető matraccal	1.80	1 tengerüli matrac	4.50
1 rouge paplan	2.80	1 ágyú	5.-
1 cackmír paplan	2.80	1 átlak köper függőny	12.-
1 satin	3.40	1 tunis	3.-
1 atlasz cackmír	4.80	1 gyapjú	4.50
1 selyem atlasz paplan	8.50	1 asztalterítő bouret	5.50
1 fodros selyem atl. papl.	13.50	2 ág, 1 asztalterítő gyanju	12.-
1 jó vaszon paplan lepedő	1.80	1 nagy szobaszőnyeg	2.50
1 - - - - - ág	1.80	1 - - - - -	3.-
1 flanel ágylakaró pokróc	2.50	1 ágylőke	0.85
1 gyapjú	5.50	1 tapestry ágylőke	1.50
1 jó löpökróc	4.60	1 mtr. jó fűzőszőnyeg	4.-
1 toll pokróc	4.50	1 - - - - - miniszórt	7.5
1 szép toll szőnyeg	7.50		

GIGNER JÁNOS

Budapest, VII., Erzsébet-körnt 20. szám. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve kiküldök. Videki megrendelések pontosan eszközöketnek, nem tetsző árak kiseredtetnek, vagy a pénz visszadátok.

+ INGYEN +

és bérmentve, zárt borítékban küldjük bárkinek legújabb megjelent rendkívül érdekes tartalmú, több ezer ábrával és bő magyarázattal ellátott árjegyzékünket.

Universal sérvtőkötő pántok és kis guminyalaplak a legnagyobb sérv is elzárható. Az árjegyzék a különböző sérvtőkötő bővebb magyarázattal szolgál.

GUMMI halhólyag, női szegek, bő magyarázattal és használati utasítással. - 20 korona megrendelésnél huz szalék engedmény.

Műkezek, mülábak műfűzők, támpékek, egyenestartók, gumiharisnyák, harkók pontos utasítással és leírással. Az árjegyzék közül az „első székely” leírását, Mentőszekelyek csépléshez és iparváltáshoz kaphatók.

Betegápolási cikkek külön-külön osztályozva bő magyarázattal.

BETEGTOLÓ SZÉKEK.

Magyar orvosi műszertár Budapest, VII., Kerepesi-ut 32, (a Rókus kórházzal szemben).

A vörös keresztre ügyeljünk!

KATAPHORESE

Uj gyógmód!

Főállmulhatatlan gyóghatású

IDEG-, NEMI-,

bőr-, vérbetegségek, bujakörös (síphús) betegségek, onförtözés utóhatás és fértőt gyengességi állapotok, impotencia gyökeres gyógyítása. Tapasztalt radikális és gyors eredmények folytán honorárium teljes gyógyszer után fizethető. Elsőrendű intézet mintaszertű gyógytermeivel.

Budapest, Teréz-körnt 44., I. emelet.

Dr. Mitzger Tivadar.

személyes vezetés alatt nyitva egész nap.
Levelekre újtalánul válasz.

Csödtömeg-eladás.

Alóírott tömeggondnok közhírré teszi, hogy a vb. Pallagi Ernő makói bej. cég csödtömegéhez tartozó és a csödteltár 2-1058. tétele alatt összeírt 26742 kor. 61 fill. beszerzési árú és 16867 kor. 16 fill. beszerzési kézmű- és női divatárú-cikkek; továbbá a csödteltár 1059-1064. t. a. összeírt 1111 kor. beszerzési árú és 372 kor. beszerzési bolti felszereléseknek versenytárgyalás utján leendő értékesítése határozottat el.

1. Az írásbeli zárt ajánlatok 1904. évi július 17. napjának déli 12 órakor nyújthatók be alulírott tömeggondnoknál.
2. Az ajánlatok elfogadása felett f. évi július 17-én, délután 4 órakor, fog határozat hozatni.
3. Venni szándékozók tartoznak ajánlataikkal együtt az előírt ingóságok beszerzésének tíz (tíz) százalékát készpénzben bánatpénz gyanánt a tömeggondnok kezéhez letenni.
4. Ajánlat tehető az árúkra és bolti felszerelésekre külön-külön is.
5. A választmány a beérkező ajánlatok felett szabadon határoz.
6. A vételi illeték evőt terheli.
7. A kínok ajánlata elfogadottat, tartozik a vétel-árat azonnal a tömeggondnok kezéhez lefizetni, illetve bánatpénzét a vétel árösszege a versenytárgyalás határnapjától számított 3 (három) nap alatt kiegyesíteni, mit ha nem tenne, bánatpénze elvész és a tömeg javára marad.
8. A csödtömeg szavatosságát semmi irányban nem vállal.
9. Vevő köteles a megvett és kifizetett árut elszállítani, amennyiben azt a jelenlegi helyiségben hagyja, az aránylagos bérösszeget a tömegnek megteríteni tartozik.
10. A leltár és árúraktár a tömeggondnok közbenjöttével a délutáni órák alatt megtekinthető.

Makói n. 1904. évi július 9-én.

dr. Gerő Géza, ügyvéd, mint vb. Pallagi Ernő csödtömeggondnoka.

„Hydrochromin“

espanj hiteg vízzel, minden egyéb pólék nélkül keverve, már festésre kész, szagtalan, zományszerűen sápa, mosható, viharálló és tűzbiztos festék, mely homlokzások és mindenemül lakház-bebelsőiségek festésére kiválóan alkalmas, gyorsan szárad, évek múlva sem veszít el színét, gázoknak, esőnek és zivataros időjárásnak ellenálló. A „Hydrochromin“-festés hárommal szilárd alapont egy követő, tán vason, bédőgen stb. hoválik. A Hydrochromin a legolcsóbb festék és egy négyzetméter területnek vele való befestése körülbelül 5 fillérbe kerül. Bármely színben kapható. Tájékoztatóval, mintával és árjegyzékkel kívánatra bérmentve és ingyen szolgálnak.

Szárzavami kréta-, mész- és köpár részv.-társaság Szárzavám (Sopronmegye). Budapesten képviselve: KÖNIG MIKSA ur által (lakik: VI., Gyár-utca 13).

HA SZEP AKAR LENNI, Vég nével ellátott Angyal-cremet vegyen, mely 1 tégely elgyoztatása után ellátni szepot, majfoltot, pattanást, himbőhelyet, miteszert, orvrosérgest, korosabb hűlyéket, melé esmitja a ráncokat, miáltal megakadályozza a végülést. Akinek tisztá arca van, az allandóan használja a VEGH-FELE ANGAL-CREMET, az biztosítva van minden arc-tisztításához ellen. Egy tégely 1 korona. 1 doboz Angyal-puder 1 kor., 1 darab Angyal-zsappan 1 kor. 5 kor. megrendelésnél bérmentve. Kapható az „Angyal“ gyógyszerárban, SZOLNOK, továbbá Török József gyógytárban és minden gyógytárban.

PÉNZKÖLCSÖN!

A pénzkölcsönt kereső közönség figyelmét fölhívjuk azon kedvező körülményre, hogy vállalatunk mindenféle pénzkölcsönügyben teljesen díjtalanul szolgál utbaigazítással, tanácsal és részletes fölvilágosítással, ha az iránt akár szóbelileg, akár levélileg keresik meg. Kimerítő prospektus (üzleti tudósítás) ingyen. Kizárólagos címünk és központi irodánk:

PÉNZÜGYI TANÁCSADÓ

Budapest, VII., Klauzál-utca 6.

TELEFON 16—42.

Törvényt. bejegyzett cég.

Folyósítottunk 14 nap leforgása alatt, minden előleges költség nélkül, kötelezvényre (váltó nem kell) **6—7% kamatu kölcsönt** tetszésszerinti időtartamra (5, 10, 12, 15, 20, 25 évre), a legtöbb esetben kezes nélkül, tehát csupán egyedüli aláírásra; és ha mégis szükségeltetnék kezes, akkor külön díj nélkül gondoskodunk azokról. A tőke- és kamattörlesztés 1000 korona után havonta, például: 20 éves törlesztésnél 7 kor. 50 fillér, 15 éves törlesztésnél 8 kor. 70 fillér.

Az ily módozatu kölcsönt folyósítottjuk

KÖZTISZTVISELŐK-

nek, ugymint: állami, megyei és városi hivatalnokoknak, katonatiszteknek (főhadnagytól kezdve), vasuti hivatalnokoknak, bármily alkalmazásban volt nyugdíjasoknak, biráknak, tanároknak, tanítóknak, nyugdíjigénnyel bíró magánhivatalnokoknak, dunagőzhajózási, tengerhajózási, vízszabályozási, csatornázási tisztviselők, továbbá déli-kassa—oderbergi és egyéb magán- vagy helyi érdekű vasutak kivatalnokainak, kiknek legalább 1800 korona törzsfizetésük, vagy ha nyugdíjban vannak, akkor legalább 1200 kor. évi nyugdíjuk van. Ezek az egyáltalán elérhető legmagasabb összegű és egyebekben is a legelőnyösebb feltételi kölcsönt

KAPHATNAK

általunk. Levélbeli válaszához a válaszbélyeg csatolása mellett megírandó: név, lakás, állás, fizetés és az eddigi szolgálati idő mennyisége. **Régi tartozásokat konvertálunk a törzsfizetés arányában** akként, hogy az illető kifizetheti összes adósságait és még kézpénzt is készhez kapjon. Ha akármily nagy összegű tartozása is van, kísérelje meg az adatok közlésevel irodánkhoz kérdést intézni, mert, ha egyáltalán keresztülvihető a kölcsönügylet szolid alapon, akkor mi bizonyára megtaláljuk a lebonyolítás módját. Ha most nem is lenne szüksége kölcsönre, hanem csak később, hónapok után kívánna azt igénybe venni, akkor is tegye meg kérdéseit most, hogy megállapodásra jutva, a szükségelt időre pontosan megkaphassa a

KÖLCSÖNT.

Kimutatás, hogy ca. ki mennyi kölcsönt igényelhet:

1800 korona törzsfizetéssel kaphat . . .	1300 kor. kölcsönt
2000 " " " " " " " " " " " "	3000 " " " " " "
2200 " " " " " " " " " " " "	4000 " " " " " "
2400 " " " " " " " " " " " "	5500 " " " " " "
2600 " " " " " " " " " " " "	6000 " " " " " "
2800 " " " " " " " " " " " "	6500 " " " " " "
3000 " " " " " " " " " " " "	7000—7500 " " " " " "
4000 " " " " " " " " " " " "	8500—9000 " " " " " "
5000 " " " " " " " " " " " "	10000—12000 " " " " " "

és így tovább.

A hitelintézet a megszabott törlesztési idő előtt a kölcsönt nem mondhatja föl, de a fölvevő bármikor visszafizetheti azt.

Kölcsönt kieszközlünk **katonai házassági óvadékra**, értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki takarékpénztári részvényekre, legalább négy éves életbiztosítási kötvényekre és mindenemű óvadékra

VÁLTÓKÖLCSÖNT

folyósítottunk minden fővárosi és vidéki hitelképes egyénnek 500 koronától egy millió koronáig. Váltókölcsönhöz föltétlenül kezesek kiváratnak és ezekről a kölcsönkérő tartozik gondoskodni, továbbá budapesti kölcsönkérő 5 korona, vidéki pedig 6 korona tudakozódási díjat tartozik fizetni. Kezes nélkül váltókölcsön csak akkor engedélyezhető, ha a kölcsönkérőnek birtoka van és megengedi, hogy a kölcsön a birtokra kebeleztesék.

JELZÁLOGKÖLCSÖNT

folyósítottunk földbirtokra és nagyobb vidéki városban levő bérházra 5 évtől 85 évig terjedő törlesztési időre $3\frac{1}{2}$ —4% kamattal mellett. Kérdézősködéseknél tanulmányozás végett beküldendő címünkre: földbirtoknál a kataszteri birtokiv és telekkönyvi kivonat, bérháznál pedig a hiteles házbérjöveldelmi kimutatás és telekkönyvi kivonat. Ezen iratok beküldése még semmire sem kötelező és ha megállapodásra nem jutunk, akkor az iratokat azonnal és díjfölszámítás nélkül visszaküldjük.

TÁRCAHITELT

számlahitelt, visszleszámitolási hitelt folyósítottunk intézeteknek, vidéki bankoknak, takarékpénztáraknak, gyárosoknak, vállalkozóknak, ház- és földbirtoktulajdonosoknak, bejegyzett kereskedelmi cégeknek, malom- és bányatulajdonosoknak, győgyeszereseknek stb. stb. a legkulánsabb föltételek mellett 4—8 nap alatt.

ELŐLEGET

kieszközlünk terményre, gyapjura, valamint mindennemű kikészített vagy nyersáru, kereskedelmi és ipari cikkekre. Közvetítjük sorsjegyek, értékpapírok és részvények eladását (részletfizetésre is) és vételét. Ugyanezekre kölcsönt kieszközlünk a teljes értékig.

HÁZ ÉS BIRTOK.

Nagyobb birtokok és kizárólag fővárosi házak eladását és vételét is közvetítjük és sikerrel lebonyolítjuk a leggrövidebb idő alatt, mert eladások és vételek állandóan vannak irodánkban előjegyzésben az egész országból, sőt külföldi vevők is előjegyzésben vannak. Megkereséseknél a borítékra „Ingatlan osztály” irandó.

Címünk:

Pénzügyi Tanácsadó

kiadóvállalata Budapesten,

VII., Klauzál-utca 6. sz.

A Népszínház közelében.